

BIULETYN

CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

1970

Warszawa, dnia 25 października 1970 r.

Nr 10

SPIS TREŚCI

Dział A

- Poz. 95 — uchwała z dnia 11 września 1970 r. XVIII Plenum Centralnej Rady Związków Zawodowych o zadaniach związków zawodowych i samorządu robotniczego w przygotowywaniu wykwalifikowanych robotników na lata 1971—1975 oraz w podnoszeniu poziomu kwalifikacji zawodowych, kultury technicznej i wiedzy ekonomicznej załóg 238
- „ 96 — wytyczne Centralnej Rady Związków Zawodowych i Naczelnej Organizacji Technicznej z dnia 28 sierpnia 1970 r. w sprawie udziału związków zawodowych i stowarzyszeń naukowo-technicznych NOT w pracach nad wprowadzeniem nowego systemu bodźców materialnego zainteresowania ze szczególnym uwzględnieniem zadania odcinkowego postępu technicznego 244

Dział B

- Poz. 97 — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 1970 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Urzędu Patentowego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej 248
- „ 98 — uchwała Nr 132 Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 1970 r. w sprawie oprocentowania nie zagospodarowanych maszyn i urządzeń 250
- „ 99 — uchwała Nr 141 Rady Ministrów z dnia 19 sierpnia 1970 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustanowienia odznaki „Wzorowego Sprzedawcy” 251
- „ 100 — zarządzenie Ministra Finansów z dnia 25 sierpnia 1970 r. w sprawie zasad obliczenia kwot wzrostu podatku od wynagrodzeń dla ustalenia bazowego funduszu premiowego i bazowego osobowego funduszu płac robotników 251
- „ 101 — wytyczne Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki z dnia 28 sierpnia 1970 r. w sprawie wyznaczania, rozliczania i odbioru wykonania zadań odcinkowych postępu technicznego w ramach systemu premiowania w przemyśle kluczowym 252
- „ 102 — wyjaśnienie Nr 3 Komitetu Pracy i Płac z dnia 5 października 1970 r. w sprawie zasad postępowania zakładów pracy w razie porzucenia pracy przez pracownika 256

DZIAŁ A

95

UCHWAŁA

z dnia 11 września 1970 r.

XVIII PLENUM CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

o zadaniach związków zawodowych i samorządu robotniczego w przygotowywaniu wykwalifikowanych robotników na lata 1971—1975 oraz w podnoszeniu poziomu kwalifikacji zawodowych, kultury technicznej i wiedzy ekonomicznej załóg.

Na V Zjeździe partia nakreśliła rozległy program rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, wyznaczając w tym rozwoju ważne miejsce nauce i oświacie. Na kolejnych plenarnych posiedzeniach KC PZPR ustalone zostały zadania zmierzające do zwiększenia efektywności gospodarki w oparciu o intensywne metody rozwoju, silniejsze sprzęgnięcie nauki i oświaty z praktyką produkcyjną oraz wprowadzenie nowego systemu bodźców materialnego zainteresowania.

W nadchodzącej 5-lacie 1971—1975 stoi przed nami zadanie nie tylko zwiększenia produkcji przemysłowej, rolnej i usług, lecz także intensyfikacji gospodarki w oparciu o postęp techniczny, o lepszą organizację i wysoką wydajność pracy, o lepsze wykorzystanie istniejących mocy produkcyjnych, o wyższą jakość i nowoczesność wyrobów na eksport oraz zaspokajających wzrastające potrzeby rynku wewnętrznego. Od pomyślnej realizacji tych zadań zależy przyrost dochodu narodowego, a więc i środków przeznaczonych na poprawę bytu ludzi pracy, na rozwój oświaty i kultury.

Powodzenie nowej strategii gospodarczej zależy od stopnia zaangażowania załóg, którego nie można podnieść w sposób efektywny bez stałego wzrostu poziomu ich kwalifikacji, kultury technicznej i wiedzy ekonomicznej kadr robotniczych.

W procesie unowocześniania naszej gospodarki decydującą rolę odgrywa człowiek — jego świadomość ideowo-polityczna, wiedza i kwalifikacje zawodowe, umiejętność praktycznego działania oraz myślenia kategoriami społeczno-ekonomicznymi.

Wysoki poziom wiedzy i kwalifikacji zawodowych staje się więc wspólnym interesem ludzi pracy i państwa socjalistycznego.

Związki zawodowe, uczestnicząc czynnie w realizacji nakreślonego przez Polską Zjednoczoną Partię Robotniczą programu unowocześniania naszej gospodarki narodowej, widzą w dalszym podnoszeniu poziomu kwalifikacji oraz kultury technicznej i wiedzy ekonomicznej załóg drogę konsekwentnego zwiększania i umacniania przodującej roli klasy robotniczej w życiu kraju i w budownictwie socjalizmu.

Plenum Centralnej Rady Związków Zawodowych uważa, że głównym problemem staje się podniesienie jakości kształcenia i doskonalenia kadr oraz pełniejsze dostosowanie przygotowywanych kadr według zawodów i specjalności do bieżących i perspektywicznych potrzeb gospodarki narodowej. Dotyczy to zwłaszcza wykwalifikowanej kadry robotniczej.

I. O WYŻSZY POZIOM I EFEKTYWNOŚĆ PRACY SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO

W naszym systemie oświaty i wychowania coraz większą rolę odgrywa szkolnictwo zawodowe. Stanowi ono główne źródło przygotowywania wykwalifikowanych kadr dla zakładów pracy. Dalszy rozwój i doskonalenie tego szkolnictwa staje się obecnie podstawowym zadaniem władz oświatowych i administracji gospodarczej.

1. W związku z tym Plenum CRZZ zaleca wzmóc współdziałanie wszystkich ogniw ruchu zawodowego i samorządu robotniczego z władzami oświatowymi i administracyjno-gospodarczymi.

Plenum CRZZ zaleca swoim organom wykonawczym ściśle współdziałanie z Komisją Planowania przy Radzie Ministrów, Ministerstwem Oświaty i Szkolnictwa Wyższego oraz Komitetem Pracy i Płac w celu podjęcia, przy współdziałaniu zainteresowanych resortów gospodarczych i rad narodowych, niezbędnych prac w dziedzinie:

— pełniejszego dostosowania sieci szkół i kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb poszczególnych branż i regionów kraju, mając na uwadze odpowiednie wyprzedzenie przygotowania kadr dla nowo powstających i modernizowanych przedsiębiorstw, dla nowych uruchomień produkcyjnych, także kształcenie w deficytowych i szczególnych ważnych dla gospodarki zawodach oraz uwzględnienie przewidywanych zmian w strukturze zatrudnienia;

— opracowania jednolitego planu inwestycji i modernizacji bazy szkolnictwa zawodowego w skali kraju i regionów oraz kierowania środkami tam, gdzie istnieją najpilniejsze potrzeby kadrowe;

— zwiększenia odpowiedzialności administracji szkolnej, gospodarczej i rad narodowych za rozwój, modernizację i jakość pracy szkolnictwa zawodowego, za racjonalne wykorzystanie środków przeznaczonych na ten cel;

— określenia zasad rozliczania wyników ekonomicznych prac produkcyjnych wykonywanych przez uczniów zasadniczych szkół zawodowych przyzakładowych dla przedsiębiorstwa z uwzględnieniem przekazywania części dochodów na rzecz szkoły dla zaspokajania potrzeb socjalno-kulturalnych uczniów.

Instancje i organizacje związkowe wspólnie z władzami oświatowymi, organizacjami młodzieżowymi oraz stowarzyszeniami NOT i PTE powinny koncentrować swą działalność na:

— intensyfikowaniu działalności ideowo-wychowawczej szkoły i zakładu pracy w kierunku terminowego kończenia przez uczniów nauki, osiągnięcia

najlepszych wyników w nauce i pracy oraz zdobywania wiedzy politycznej i umiejętności społecznego działania;

— rozszerzaniu zakresu pomocy i opieki ze strony administracji szkolnej i gospodarczej w zakresie poprawy warunków socjalno-bytowych, pracy kulturalno-oświatowej i sportowo-turystycznej wśród uczniów szkół zawodowych;

— wprowadzaniu w szeregi organizacji związkowych uczniów zasadniczych szkół zawodowych przyzakładowych i międzyzakładowych oraz przygotowaniu ich do działalności związkowej i społeczno-politycznej.

2. W naszych warunkach społeczno-ekonomicznych podstawową formą kształcenia zawodowego wykwalifikowanych robotników dla przemysłu stają się w coraz szerszym zakresie przyzakładowe szkoły zawodowe. Plenum CRZZ uznaje za niezbędne aby:

— zjednoczenia oraz władze oświatowe wspólnie z zarządami okręgowymi związków zawodowych i WKZZ, jak również rady zakładowe i samorząd robotniczy wspólnie z dyrekcjami przedsiębiorstw dokonały analizy warunków pracy przyzakładowych, zasadniczych i średnich szkół zawodowych oraz ich perspektyw rozwojowych celem prawidłowego określenia zadań w zakresie budowy nowych obiektów szkolnych, tworzenia warsztatów szkoleniowych i pracowni przedmiotowych, modernizacji już istniejącej bazy dydaktyczno-technicznej, urządzeń socjalnych — internatów, stołówek i świetlic. Zarządy główne i okręgowe związków zawodowych oraz WKZZ powinny dopilnować, aby uzasadnione propozycje i konieczne potrzeby zakładów w tej dziedzinie znalazły odpowiednie zabezpieczenie w planach ministerstw, zjednoczeń i rad narodowych;

— w ośrodkach przemysłowych, w których występuje większa liczba zakładów tej samej lub pokrewnych branż, małe szkoły przyzakładowe nie mające perspektyw rozwojowych łączyć w silne organizmy szkolne, lokalizując je przy nowoczesnych zakładach pracy oraz kombinatach dysponujących materiałną i techniczną bazą nauczania, większą liczbą stałych nauczycieli, warsztatami szkoleniowymi i zapleczem internatowym. Szkoły te powinny także przygotowywać kadry robotnicze dla mniejszych zakładów pracy tej samej i innych branż. Ministerstwo Finansów oraz Ministerstwo Oświaty i Szkolnictwa Wyższego powinno ustalić zasady wspólnego finansowania tych szkół i odpłatności za korzystanie z ich usług przez inne zakłady pracy oraz normy kosztów jednostkowego kształcenia uczniów w zależności od branży i czasu trwania nauki. Jeżeli nie ma warunków łączenia małych szkół przyzakładowych w silne placówki oświatowe przy zakładach pracy, należy przewidzieć możliwość łączenia tych szkół ze szkołami zawodowymi podległymi radom narodowym;

— zjednoczenia wspólnie z zarządami okręgowymi związków zawodowych i wojewódzkimi komisjami związków zawodowych, w porozumieniu z radami narodowymi występowały z wnioskami do Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego w sprawie przekazywania przedsiębiorstwom i kombinatom zasadniczych szkół zawodowych podległych dotychczas radom narodowym, jeżeli wynika to z analizy społeczno-gospodarczej potrzeb danego regionu.

3. Przed całym szkolnictwem zawodowym staje

obecnie zadanie przystosowywania programu i organizacji do warunków zmieniających się pod wpływem postępu nauki, techniki i technologii wytwarzania. Dlatego Plenum CRZZ:

— opowiada się za rozwijaniem, tam gdzie to jest społecznie i gospodarczo — uzasadnione, dwustopniowego kształcenia zawodowych wykwalifikowanych kadr w zasadniczych szkołach zawodowych i technikach dla pracujących na podbudowie programowej ZSZ oraz zwraca się do resortu oświaty o przyspieszenie rozwoju tych szkół;

— uważa za uzasadnione przestrzeganie zasady drożności programowej i organizacyjnej między poszczególnymi stopniami i kierunkami kształcenia, dokształcania i doskonalenia w celu umożliwienia młodzieży i pracującym kontynuowania nauki na odpowiednio wyższym poziomie oraz zdobycia zawodu lub wykształcenia ogólnego. Związki zawodowe będą nadal współdziałać i pomagać władzom oświatowym w przeprowadzaniu eksperymentów, które mają na celu zapewnienie szerszego dostępu młodzieży robotniczej, chłopskiej i pracującym do szkół średnich i wyższych oraz podnoszenie efektywności nauczania i sprawności pracy tych szkół;

— kieruje pod adresem Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego postulat w sprawie ustalenia zawodów i specjalności oraz rozmiarów kształcenia w pomaturalnych szkołach zawodowych mając na uwadze również konieczność prawidłowego ukształtowania sieci tych szkół, skrócenia czasokresu nauczania i unowocześniania programów;

— widzi potrzebę wprowadzenia dwuzmianowości w nauczaniu w szkołach dla pracujących znajdujących się w tych ośrodkach przemysłowych, w których przedsiębiorstwa pracują na dwie lub trzy zmiany;

— uważa za konieczne przeciwdziałanie odrywaniu młodzieży i nauczycieli od zajęć szkolnych do prac nie związanych z programem nauczania i praktycznej nauki zawodu.

4. W celu racjonalnego gospodarowania absolwentami szkół podstawowych, a przede wszystkim zapewnienia prawidłowego dopływu kandydatów do zasadniczych szkół zawodowych, Plenum CRZZ zwraca się do Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego oraz Komitetu Pracy i Płac o wzmocnienie i rozwinięcie systemu preorientacji, poradnictwa zawodowego i kierowania młodzieży do odpowiednich szkół oraz systemu informacji o szkolnictwie zawodowym i warunkach przyjęć.

Instancje i ogniwa związkowe przy współdziałaniu organizacji młodzieżowych winny rozwijać różnorodne formy pomocy młodzieży w wyborze zawodu, umacniać współdziałanie zakładów pracy ze szkołami. Tej sprawie powinien służyć w większym zakresie społeczny ruch opieki zakładów pracy nad szkołami.

5. Nieodzownym warunkiem dostosowania szkolnictwa zawodowego do nowych potrzeb jest odpowiedni dobór kierunków kształcenia. Podstawę działania w tym zakresie stanowi nomenklatura zawodów i specjalności szkolnictwa zawodowego.

Plenum CRZZ mając na uwadze zmiany w treści i metodach pracy, zachodzące pod wpływem postępu technicznego i technologicznego, zaleca instancjom związków zawodowych współdziałanie z Komitetem

Pracy i Płac, Ministerstwem Oświaty i Szkolnictwa Wyższego oraz resortami gospodarczymi w celu przyspieszenia prac nad:

— znowelizowaniem ogólnej nomenklatury zawodów, pełniej odzwierciedlającej obecne i przyszłe zapotrzebowanie poszczególnych branż i całej gospodarki na nowe zawody;

— zaktualizowaniem i unowocześnieniem obowiązującej nomenklatury szkoleniowej zawodów i specjalności, która powinna uwzględniać wszystkie zawody nomenklatury ogólnej, określać zakres wiedzy, umiejętności i czasokresu nauczania zawodu tak w szkołach, jak i na kursach zawodowych, zwłaszcza w ważnych dla gospodarki zawodach oraz preferować kształcenie szeroko profilowe, dające teoretyczne i praktyczne podstawy opanowania w danym zawodzie dodatkowo 1—2 specjalności;

— doskonaleniem działalności szkoleniowej przedsiębiorstw w celu umożliwienia pracującym uzyskania dalszych specjalności w danym zawodzie lub zdobywania drugiego zawodu głównie w szkoleniu wewnątrzzakładowym względnie w szkołach dla pracujących.

Pożądane jest również prowadzenie analizy porównawczej nomenklatury i programów nauczania szkolnictwa zawodowego oraz szersze wykorzystanie doświadczeń bratnich krajów socjalistycznych, a zwłaszcza Związku Radzieckiego oraz innych wysoko rozwiniętych krajów.

6. Wdrażanie nowoczesnej techniki, technologii i organizacji pracy do praktyki produkcyjnej wymaga, aby programy nauczania były stale unowocześniane i charakteryzowały się ścisłym powiązaniem treści nauczania z bieżącymi i perspektywicznymi potrzebami gospodarki narodowej. Plenum CRZZ widzi potrzebę ściślejszego współdziałania władz oświatowych, resortów gospodarczych, instancji i ogniw związków zawodowych zwłaszcza Związku Nauczycielstwa Polskiego w celu:

— rozwijania różnych form więzi szkół z zakładami pracy oraz włączania doświadczonych inżynierów, ekonomistów, organizatorów produkcji do konsultowania zgodności treści programów nauczania z aktualnymi wymogami postępu technicznego i technologicznego oraz rachunku ekonomicznego;

— wzbogacania i doskonalenia metod nauczania i systemu wychowawczego, tak aby coraz pełniej wyzwalały one twórczą inicjatywę i zaangażowanie młodzieży i dorosłych w przyswajaniu sobie treści programowych oraz ich wykorzystaniu w pracy i życiu społecznym;

— ciągłej modernizacji procesu dydaktycznego szkoły w drodze wprowadzania nowoczesnych środków technicznych nauczania; wymaga to również rozwijania produkcji nowoczesnych pomocy naukowych;

— wdrażania do praktyki placówek naukowo-badawczych, biur konstrukcyjnych i technologicznych zasady: — każde nowe urządzenie, konstrukcja czy technologia, przekazywane do produkcji mają program szkolenia jako składową część całej dokumentacji technicznej i są dostarczane przyszłym użytkownikom nowych urządzeń z odpowiednim wyprzedzeniem.

Jednocześnie związki zawodowe powinny występować z inicjatywą, aby zakłady pracy, zjednoczenia

i ministerstwa dokonały spisu tych zawodów, które w ich branży pozostają pod szczególnie silnym wpływem postępu technicznego i technologicznego. W nauczaniu tych zawodów należy w pierwszej kolejności aktualizować programy, doskonalić prace szkół i poziom kadry nauczającej.

7. O poziomie nauczania i efektywności pracy szkoły decyduje kadra nauczycieli, wykładowców i instruktorów praktycznej nauki zawodu. Plenum CRZZ uznaje, iż stałe doskonalenie wiedzy i umiejętności dydaktyczno-wychowawczych tej kadry jest jednym z najważniejszych zadań Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego, resortów gospodarczych oraz związków zawodowych, szczególnie zaś ZNP.

W tym celu konieczne jest rozwijanie i podnoszenie poziomu pracy ośrodków kształcenia i doskonalenia nauczycieli — studiów pedagogicznych, studiów i kursów podyplomowych w politechnikach, wyższych szkołach inżynierskich, rolniczych i ekonomicznych oraz kształcenia odpowiedniej liczby nauczycieli zawodu w technikach przemysłowo-pedagogicznych i w wyższych szkołach nauczycielskich. Zakłady pracy powinny umożliwić nauczycielom szkół zawodowych zapoznanie się z nowoczesnymi urządzeniami i procesami technologicznymi.

Ponadto doksztalcaniem i doskonaleniem powinni być objęci nauczyciele szkolnictwa zawodowego, a szczególnie nauczyciele nie posiadający pełnych kwalifikacji zawodowych i pedagogicznych.

Zadaniem Związku Nauczycielstwa Polskiego jest współdziałanie z władzami oświatowymi i ośrodkami metodycznymi w opracowywaniu odpowiednich programów i form doskonalenia pedagogicznego tych nauczycieli. Związek Nauczycielstwa Polskiego wspólnie z Ministerstwem Oświaty i Szkolnictwa Wyższego oraz zainteresowanymi resortami gospodarczymi powinien dążyć do stwarzania sprzyjających warunków dla stabilizacji nauczycieli oraz instruktorów zawodu w szkolnictwie zawodowym.

II. O DOSKONALENIE SYSTEMU SZKOLENIA WEWNĄTRZZAKŁADOWEGO I KURSOWEGO

Szkolenie wewnątrzzakładowe oraz kursy zawodowe prowadzone przez różne organizacje i instytucje są uzupełniającą formą systemu szkolnego przygotowywania wykwalifikowanych robotników.

1. Plenum CRZZ uznaje za aktualne i obowiązujące kierunki zwiększenia efektywności zawodowej i społeczno-wychowawczej szkolenia wewnątrzzakładowego określone na IV Plenum CRZZ z 1968 r. Jednocześnie samorząd robotniczy przy pomocy ogniw związkowych powinien czuwać, aby kierownictwa przedsiębiorstw, ponoszące pełną odpowiedzialność za rozwój szkolenia wewnątrzzakładowego:

— rozwijały różne formy nauczania nowych zawodów lub specjalności umożliwiające przekwalifikowanie pracowników w związku ze zmianą techniki i technologii wytwarzania, z niezdolnością do wykonywania dotychczasowego zawodu, oraz w związku z konieczną rotacją pracowników z tytułu ochrony ich zdrowia;

— zapewniały doskonalenie kwalifikacji robotników i kadr ze średnim i wyższym wykształceniem, właściwą realizację programów praktyk produkcyj-

nych i stażów pracy; naukę zawodu należy coraz szerzej rozwijać w systemie szkolnym;

— opierały w większym stopniu szkolenie wewnątrzzakładowe na bazie kadrowej i materialno-technicznej przyzakładowych szkół zawodowych i ośrodków szkoleniowych;

— organizowały szkolenie na podstawie takich programów, które zapewniać będą wysoką jakość szkolenia kursowego, drożność i stopniowanie wiedzy tak, aby każdy następny jego etap prowadził do uzyskiwania udokumentowanych przez robotników coraz wyższych kwalifikacji.

Instancje i organizacje związkowe wspólnie z administracją powinny okresowo analizować przebieg i efektywność szkolenia wewnątrzzakładowego w oparciu o konkretne wyniki pracy przedsiębiorstwa. W pierwszej kolejności powinny być szkoleni ci pracownicy, którzy mają zasadniczy wpływ na jakość i efektywność produkcji, na realizację zadań postępu technicznego i organizacyjnego, na wdrażanie nowoczesnych metod produkcji i technologii. Należy zdecydowanie przeciwdziałać faktom niewłaściwego kierowania na szkolenie ludzi nie związanych z daną dziedziną pracy zawodowej.

2. Dla grupy przyuczonych robotników, zwłaszcza młodych, odpowiedzialne w zakładach pracy komórki administracyjne i społeczne, powinny opracować na przyszłą pięcioletkę plan nauki zawodu, biorąc pod uwagę indywidualne możliwości i warunki zainteresowanych robotników oraz zapotrzebowanie kadrowe przedsiębiorstwa.

Obowiązkiem administracji zakładu pracy, samorządu robotniczego i rady zakładowej jest zachęcanie i umożliwianie przyuczonym, zwłaszcza młodym pracownikom kontynuowanie kształcenia w celu zdobycia zawodu.

3. Mając na uwadze racjonalne wykorzystanie środków przeznaczonych przez państwo na szkolenie zawodowe oraz podnoszenie efektywności tego szkolenia, Plenum CRZZ uznaje za niezbędne, aby instancje związków zawodowych działały wspólnie z resortami gospodarczymi i władzami oświatowymi na rzecz:

— organizowania określonych kursów dla potrzeb innych zakładów danej branży oraz pokrewnych przez duże zakłady pracy, kombinaty i zjednoczenia;

— zlecenie kursów stowarzyszeniom i innym organizacjom społecznym przez zakłady pracy tylko w uzasadnionych przypadkach;

— opracowania jednolitych, ramowych programów nauczania i doskonalenia w danym zawodzie i specjalności z możliwością dostosowania ich do potrzeb każdego przedsiębiorstwa;

— wzmocnienia pedagogicznego nadzoru i kontroli szkolenia kursowego przez władze oświatowe i organizatorów szkolenia.

Wszystkie ogniwa związkowe powinny aktywnie współdziałać w stałym doskonaleniu tego działu oświaty zawodowej, przeprowadzając kontrole społeczne i analizy jego funkcjonowania oraz domagać się od władz oświatowych i administracji gospodarczej usuwania występujących nieprawidłowości.

Instancje związków zawodowych wspólnie z administracją gospodarczą i radami narodowymi powinny udzielać szczególnej pomocy załogom w za-

pewnieniu rozwiązywania problemów kwalifikacji i zatrudnienia w zakładach deglomerowanych lub zmieniających branże produkcyjne i profil wytwarzania.

III. O SZERSZE UPOWSZECHNIANIE WIEDZY TECHNICZNEJ I EKONOMICZNEJ

Plenum CRZZ uznaje wiedzę techniczną i ekonomiczną za istotny składowy element wykształcenia i kwalifikacji zawodowych pracujących a jej upowszechnianie za ważne zadanie oświatowe.

1. Organizacje i instancje związkowe we współdziałaniu z władzami oświatowymi powinny stale umacniać i rozwijać różnorodne formy więzi szkół z zakładami pracy, służące pełniejszej realizacji zadań politycznego wychowania dzieci i młodzieży.

Celowi temu służyć powinien przede wszystkim rozwijany z inicjatywy związków zawodowych społeczny ruch opieki zakładów pracy nad szkołami. W tym też kierunku należy zacieśniać współpracę z organizacjami dzieci i młodzieży: ZHP, ZMS, ZMW i ZSP oraz wspierać organizacyjnie i materialnie ich inicjatywy, służące rozwijaniu zainteresowań technicznych dzieci, młodzieży i studentów, jak np. koła zainteresowań naukowo-technicznych, pracownie modelarskie, olimpiady i turnieje techniczne, matematyczne, fizyczne i chemiczne.

2. Wspólną sprawą władz oświatowych, związków zawodowych, organizacji młodzieżowych i stowarzyszeń NOT jest podjęcie starań o pełniejsze uwzględnianie problematyki upowszechniania wiedzy technicznej w czasopismach dziecięcych i młodzieżowych, w ruchu wydawniczym, w działalności radia i telewizji.

3. Rewolucja naukowo-techniczna, jej zdobycze i perspektywy budzą coraz szersze zainteresowanie i dociekliwość ludzi pracy, zwłaszcza młodych robotników, techników, inżynierów. Wychodząc na przeciw tym zainteresowaniom rady zakładowe we współdziałaniu z kołami organizacji młodzieżowych i NOT powinny:

— opracować wspólny program w zakresie popularyzacji i przyswajania załogom nowoczesnych zdobyczy techniki i ich wdrażania do praktyki produkcyjnej, zwłaszcza wśród zespołów pracowniczych, które realizować będą zadania odcinkowe postępu technicznego;

— rozwijać stałe formy popularyzacji wiedzy technicznej i ekonomicznej jak: kierowane samokształcenie, czytelnictwo fachowej i popularno-naukowej literatury, pokazy filmów technicznych, wycieczki do przodujących zakładów pracy, wystawy, giełdy pomysłów i wniosków racjonalizatorskich, wykorzystując do tego celu uniwersytety robotnicze, domy kultury, kluby i świetlice, społeczne pracownie KTiR i Domy Technika NOT. W szczególności należy rozwijać te formy popularyzacji techniki, które angażują całą załogę do poszukiwań lepszych rozwiązań technicznych i organizacyjnych, jak np. konkursy na określony pomysł racjonalizatorski lub rozwiązania techniczne, współzawodnictwo o najlepszą jakość wykonania wyrobu, turniej o najwyższą oszczędność surowca, pokazy najlepszych metod pracy itp.

Wśród młodych robotników i uczniów szkół przyzakładowych popularyzować należy wartościowe ini-

cjatywy ZMS i NOT jak np. Turniej Młodych Mistrzów Techniki itp. Plenum CRZZ zwraca się do władz NOT o szersze udostępnianie Domów Techniki NOT dla młodzieży, zwłaszcza młodych robotników uczniów ZSZ oraz studentów.

4. Wprowadzanie zmian w metodach planowania, zarządzania i stosowanie zasad nowej strategii gospodarczej oraz nowego systemu bodźców materialnego zainteresowania wymaga stałego pogłębiania wśród załóg oraz uczącej się młodzieży wiedzy ekonomicznej, znajomości zasad organizacji i zarządzania przedsiębiorstwem. W tym celu:

— rady zakładowe i rady robotnicze w ścisłym współdziałaniu z kołami NOT i PTE powinny włączyć do szkolenia zawodowego robotników problematykę ekonomiczną i techniczną ze szczególnym uwzględnieniem takich tematów, jak koszty i jakość produkcji, efektywność czasu pracy maszyn i urządzeń, organizacja produkcji i stanowiska roboczego, usprawnienie konstrukcji elementów maszyn i urządzeń oraz przyrządów, modernizacja procesów produkcyjnych, zwłaszcza pod kątem wzrostu wydajności pracy i stopniowego eliminowania prac uciążliwych i szkodliwych dla zdrowia;

— instancje i organizacje związkowe wspólnie z administracją gospodarczą i ogniwami PTE powinny nadal rozwijać, doskonalić i wzbogacać formy szkolenia ekonomicznego załóg, zwłaszcza aktywność rad robotniczych i zakładowych oraz ich komisji problemowych;

— rady zakładowe powinny domagać się od administracji stałego doskonalenia systemu informacji ekonomicznej, o bieżącej działalności przedsiębiorstwa i poszczególnych zespołów produkcyjnych, zwłaszcza o realizacji zadań odcinkowych i wskaźnika syntetycznego.

Problematyka ta winna być przedmiotem okresowych ocen rad robotniczych przy współdziałaniu aktywów kół ZMS, ZMW, NOT i PTE pod kątem stosowanych dotychczas form wychowania gospodarczego załóg i popularyzacji wiedzy ekonomicznej, szerszego wykorzystania form pracy kulturalno-oświatowej, propagandy pogładowej zakładowych gazet i radiowęzłów.

Pod adresem Kierownictwa Komitetu ds. Radia i Telewizji kieruje się postulat o szersze uwzględnienie tej problematyki w programach radia i telewizji, a pod adresem wydawnictw zwłaszcza WOT-NOT oraz PTE o rozszerzanie czasopiśmiennictwa i literatury fachowej dla robotników. Cała prasa związkowa i wydawnictwa, a w szczególności „Głos Pracy”, „Rada Robotnicza” i „Przegląd Związkowy” powinny upowszechniać najlepsze doświadczenia i inspirować nowe formy popularyzacji wiedzy technicznej i ekonomicznej.

IV. ZAKŁAD PRACY — SZKOŁA TWÓRCZEGO DZIAŁANIA I GOSPODARCZEGO WYCHOWANIA

Najważniejszym zadaniem rad zakładowych i samorządu robotniczego jest uruchomienie i wykorzystanie rezerw, które tkwią w dalszym rozwoju i doskonaleniu wszystkich form kształcenia i szkolenia zawodowego, w lepszym wykorzystaniu ludzkiej wiedzy i umiejętności dla podniesienia efektywności gospodarowania i wzrostu społecznej wydajności pracy.

1. Naczelną zasadą racjonalnego działania ogniw związkowych i samorządu robotniczego, przy współdziałaniu z aktywnością ZMS, ZMW, NOT i PTE w tym zakresie powinna stać się systematyczna ocena poziomu kwalifikacyjnego zespołów pracowniczych, zwłaszcza na odcinkach i stanowiskach najbardziej decydujących o postępie technicznym i organizacyjnym, wydajności pracy, nowoczesności i jakości wyrobów. W tej dziedzinie należy:

— spowodować opracowanie przez kierownictwa administracyjne zakładów i zatwierdzenie na posiedzeniu KSR programu kadrowego zabezpieczenia realizacji zadań produkcyjnych i rozwoju techniczno-ekonomicznego, założonych w planie pięcioletnim na lata 1971—1975 i związanych z nimi zadań odcinkowych oraz syntetycznym wskaźnikiem ekonomicznym zakładu. Należy przy tym wykorzystać wyniki powszechnego przeglądu kwalifikacji młodzieży przeprowadzonego przez Związek Młodzieży Socjalistycznej;

— przeprowadzać przez samorząd robotniczy i rady zakładowe przy współdziałaniu ZMS lub ZMW, aktywności NOT i PTE społeczną kontrolę aktualnego stanu kwalifikacji załóg i ich doskonalenia oraz roczne analizy i oceny wykorzystania kwalifikacji kadr. Wnioski z tych ocen winny być przedkładane administracji gospodarczej i szkolnej do realizacji. Należy w pełni przestrzegać zasady poszanowania wiedzy i doświadczenia starszej, wzorowo pracującej kadry robotniczej oraz egzekwować obowiązek dokształcania się od ludzi młodych nie posiadających wymaganych kwalifikacji zawodowych.

2. Rady zakładowe wspólnie z zakładowymi organizacjami młodzieżowymi, kołami NOT i PTE powinny rozwijać szeroką działalność informacyjno-wychowawczą wśród całych załóg, zwłaszcza zaś wśród członków brygad pracy socjalistycznej, zachęcając pracowników, szczególnie młodych, do stałego doskonalenia kwalifikacji zawodowych i podnoszenia poziomu wiedzy technicznej i ekonomicznej. Jednocześnie powinny one wymagać od administracji gospodarczej wykonywania ciężących na niej obowiązków w zakresie zapewnienia warunków do nauki i godzenia jej z pracą zawodową, przestrzegania przyśługujących z tego tytułu ulg i uprawnień.

Rady zakładowe i instancje związków zawodowych, we współdziałaniu z ZMS, ZMW, ZSP, NOT i PTE winny rozwijać różne formy pomocy uczącym się pracownikom.

3. Rosnące zadania i obowiązki zakładów pracy w kształceniu, dokształcaniu i doskonaleniu zawodowym załóg wymagają zwiększenia odpowiedzialności i podniesienia rangi kierowania tymi sprawami przez administrację gospodarczą. W tej dziedzinie Plenum CRZZ nadal podtrzymuje postulaty ruchu zawodowego zgłoszone na IV Plenum CRZZ.

V. O DOSKONALENIU PLANOWANIA I KIEROWANIA SPRAWAMI OŚWIATY

Ważną sprawą dla całego systemu oświatowego jest ściślejsze skorelowanie rozwoju szkolnictwa, kierunków kształcenia i sieci szkół z sytuacją demograficzną, polityką gospodarczą i kadrowymi potrzebami przedsiębiorstw, branż i regionów kraju.

W związku z tym Plenum CRZZ zwraca się do:

— Komisji Planowania przy Radzie Ministrów o przyspieszenie prac nad ustaleniem planu zapotrzebowania gospodarki narodowej na wykwalifikowane kadry w okresie do roku 1985 oraz nad ustaleniami założeń planu rozwoju szkolnictwa zawodowego, wg zawodów, na lata 1971—1975. Szybszy też powinien być postęp prac nad ustaleniem metodologii planowania opartej na wynikach badań naukowych i przewidywanych prognozach rozwoju gospodarki;

— Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, Komitetu Pracy i Płac, Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego, aby w sposób planowy i racjonalny kształtowały politykę naboru młodzieży do szkół zawodowych oraz właściwego kierowania absolwentów tych szkół do pracy, uwzględniając najpilniejsze potrzeby gospodarki narodowej i racjonalnego zatrudnienia zgodnie z zasadami nowego systemu gospodarowania;

— Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego oraz Prezydów Wojewódzkich Rad Narodowych o doskonalenie systemu kierowania kształceniem kadr w układzie terytorialnym i międzybranżowym, w celu likwidacji dysproporcji w zakresie zaspokajania zapotrzebowania gospodarki na kadry kwalifikowane.

Zadaniem instancji związkowych jest stałe zwiększanie wpływu na podejmowane w tym zakresie decyzje i prace, a także działanie w kierunku zwiększania funkcji koordynacyjnych i nadzoru pedagogicznego władz oświatowych również nad placówkami i szkoleniem prowadzonym przez resorty gospodarcze, organizacje społeczne i stowarzyszenia.

2. Zdecydowanej poprawy tak pod względem ilości jak i jakości wymaga system przygotowywania kadr dla potrzeb produkcji rolnej i usług rolniczych.

Problem ten stać się powinien przedmiotem szczególnych prac resortów gospodarczych, zwłaszcza zaś Ministerstwa Rolnictwa, Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego, rad narodowych oraz organizacji spółdzielczych i społecznych, związków zawodowych działających na wsi i na potrzeby rolnictwa w szczególności Związku Zawodowego Pracowników Rolnych oraz Związku Młodzieży Wiejskiej.

3. Zarządy główne związków zawodowych: Pracowników Gospodarki Komunalnej i Przemysłu Terenowego, Pracowników Handlu i Spółdzielczości, Pracowników Spółdzielczości Pracy oraz Pracowników Państwowych i Społecznych powinny występować do zainteresowanych ministerstw w sprawie podjęcia prac nad ukształtowaniem najbardziej racjonalnego z punktu widzenia potrzeb i specyfiki danej branży, systemu przygotowywania kadr dla potrzeb usług i administracji państwowej.

4. Większej uwagi ze strony władz oświatowych i gospodarczych, rad narodowych i wszystkich instancji związkowych wymaga kształcenie zawodowe kobiet i dziewcząt w układzie terenowym i branżowym; WKZZ wspólnie z radami narodowymi powinny być inicjatorami poszukiwania skutecznych rozwiązań w tej dziedzinie.

5. Plenum CRZZ zwraca uwagę na pilną potrzebę podniesienia sprawności szkoły podstawowej, zwłaszcza na wsi. W związku z tym widzi konieczność

wzmoczenia wysiłków władz oświatowych, nauczycielstwa ogólnego ZNP samorządu wiejskiego i całego społeczeństwa w kierunku wydatnej poprawy poziomu nauczania oraz pełnego egzekwowania przez rady narodowe od rodziców obowiązku posyłania dzieci do szkoły.

Dokształcanie młodzieży, która przerwała naukę w szkole przed jej ukończeniem, powinno być w pełni rozwiązywane przez rady narodowe i władze oświatowe w okresie poprzedzającym podjęcie pracy przez tę młodzież. Zakłady pracy i instancje związkowe powinny zwiększyć wysiłki na rzecz dokształcania czynnych zawodowo pracowników w zakresie szkoły podstawowej.

6. Stałe podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych, kultury technicznej i wiedzy ekonomicznej młodzieży i dorosłych winno stać się jednym z podstawowych zadań środowisk naukowych — Polskiej Akademii Nauk, wyższych uczelni i resortowych instytutów naukowo-badawczych. Dotyczy to zwłaszcza:

— podejmowania badań i analiz nad rozwojem systemu kształcenia i doskonalenia zawodowego, jego efektywnością i rachunkiem ekonomicznym oraz programami i metodami nauczania;

— współdziałania z odpowiednimi ministerstwami i zjednoczeniami, kombinatami i dużymi przedsiębiorstwami w prognozowaniu i ustalaniu potrzeb na wykwalifikowane kadry;

— uczestniczenia w opracowywaniu programów popularyzacji wiedzy technicznej i ekonomicznej, zwłaszcza w wydawnictwach i czasopiśmie popularno-naukowych, w radio i telewizji.

Plenum CRZZ zwraca się do Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego oraz Komitetu Nauki i Techniki o przyspieszenie prac nad powołaniem Instytutu Kształcenia Zawodowego dla rozwiązywania bieżących i perspektywicznych problemów przygotowania zawodowego kadr dla gospodarki narodowej.

VI. POMOC ZAKŁADOM PRACY W REALIZACJI ZADAŃ OŚWIATOWYCH

Podstawową zasadą współdziałania wszystkich zainteresowanych uczestników frontu oświatowego powinno być ujmowanie zadań w dziedzinie kształcenia, dokształcania i doskonalenia kadr w ścisłej korelacji z zadaniami rozwoju produkcji i postępu technicznego — od kierownictwa zakładów pracy poczynając, aż do kierownictw ministerstw włącznie. Szczególna rola w niesieniu pomocy zakładom pracy w rozwiązywaniu zadań oświatowych przypada zjednoczeniom, współdziałającym z nimi zarządom głównym i okręgowym związków zawodowych oraz stowarzyszeniom branżowym NOT. Ważnym zadaniem tych ogólnych jest:

— dokonywanie przynajmniej raz do roku na kolegiach zjednoczeń oceny stanu przygotowania zawodowego kadr oraz realizacji zadań oświatowych przez zakłady pracy, zwłaszcza te, w których dokonują się istotne zmiany w wyposażeniu technicznym czy technologii oraz w zakładach nowo uruchamianych, mając jednocześnie na uwadze większą koordynację tych zadań;

— włączanie pracowników zaplecza naukowo-tech-

nicznego do analizy i aktualizacji programów nauczania oraz badania efektywności działań oświatowych przedsiębiorstw.

Instancje związkowe, współpracując z SNT-NOT i ZMS, powinny być inicjatorami organizowania okresowych spotkań oświatowego aktywu związkowego i przedstawicieli komórek szkoleniowych zakładów pracy oraz zjednoczeń celem wymiany doświadczeń i oceny określonych problemów oświatowych.

Zarządy główne i okręgowe związków zawodowych nie powinny dopuszczać do przyjmowania przez KSR, kolegia zjednoczeń i ministerstw planów modernizacji i unowocześnienia procesów wytwórczych, nowych uruchomień, bez wcześniejszego ustalenia planu przygotowania i zapewnienia wykwalifikowanych kadr dla ich obsługi.

2. WKZZ wspólnie z zarządami okręgowymi związków zawodowych, NOT i PTE, powinny współpracować z radami narodowymi oraz ich organami planowania i administracji szkolnej w zakresie:

— analizy sytuacji demograficznej i zatrudnienia, celem skutecznego wpływania na rozmieszczenie szkolnictwa zawodowego i ogólnego, ustalenie kierunków kształcenia oraz politykę rekrutacji do tych szkół;

— pomocy środowisku wiejskiemu w rozwijaniu różnych form oświaty zawodowej i dokształcaniu pracowników przedsiębiorstw rolnych oraz młodzieży;

— realizacji wspólnych inwestycji szkolnych — budynków, internatów i warsztatów dla grup przedsiębiorstw o pokrewnym profilu produkcyjnym oraz lepszemu wykorzystaniu istniejącej bazy;

— okresowych analiz poszczególnych problemów szkolnictwa zawodowego, które powinny przedstawiać zainteresowanym resortom gospodarczym, władzom oświatowym oraz zakładom pracy.

3. Na zarządach głównych związków zawodowych spoczywa obowiązek ścisłego współdziałania z ministerstwami w ustalaniu węzłowych założeń polityki oświatowej i zatrudnienia w danej branży pod kątem zmian w strukturze kwalifikacyjnej oraz wymagań kształcenia i doskonalenia zawodowego.

Jednocześnie zarządy główne powinny w tej dziedzinie badać i uogólniać konkretne rozwiązania i doświadczenia poszczególnych zakładów pracy, zwłaszcza tych, które spełniają wiodącą rolę w danej branży.

Zarządy główne związków zawodowych wspólnie z aktywem stowarzyszeń NOT i PTE powinny ściśle współdziałać z Komisją Planowania przy Radzie Ministrów, z Ministerstwem Oświaty i Szkolnictwa Wyższego oraz resortami gospodarczymi w ustalaniu nomenklatury szkoleniowej zawodów, czasokresu nauczania poszczególnych zawodów, docelowych proporcji zatrudnienia robotników przyuczonych i wykwalifikowanych, techników i inżynierów oraz podejmować w tym kierunku długofalowe działania.

4. Szczególne zadania przypadają Związkowi Nauczycielstwa Polskiego, który powinien nieść wszechstronną pomoc instancjom i aktywowi związkowemu w kształtowaniu i realizacji zadań oświatowych. Związek ten powinien występować pod adresem władz oświatowych i współdziałać z nimi w sprawach organizacji pracy i nauczania w szkołach, unowocześniania treści i metod dydaktyczno-wychowawczych, doskonalenia kwalifikacji nauczycieli i instruktorów zawodu. Jednocześnie ZNP powinien inicjować prace nad ukształtowaniem modelu zasadniczej szkoły zawodowej i zawodowego szkolenia kursowego, unowocześnianiem pomocy naukowych, rozwojem eksperymentów pedagogicznych i badań naukowych w zakresie kształcenia zawodowego i wiedzy techniczno-ekonomicznej.

Plenum Centralnej Rady Związków Zawodowych wyraża przekonanie, że wszystkie instancje, organizacje związkowe i samorząd robotniczy przy ścisłym współdziałaniu z ogniwami i aktywem organizacji młodzieżowych, stowarzyszeń naukowo-technicznych, z pracownikami nauki, przy większym zaangażowaniu władz oświatowych, rad narodowych i całej administracji gospodarczej będą wcielić w życie wskazania tej uchwały w trosce o pomyślną realizację zadań planu pięcioletniego w latach 1971—1975, w interesie wszystkich ludzi pracy oraz dalszego umocnienia naszej socjalistycznej ojczyzny.

96

WYTYCZNE CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH I NACZELNEJ ORGANIZACJI TECHNICZNEJ

z dnia 28 sierpnia 1970 r.

w sprawie udziału związków zawodowych i stowarzyszeń naukowo-technicznych NOT w pracach nad wprowadzeniem nowego systemu bodźców materialnego zainteresowania ze szczególnym uwzględnieniem zadania odcinkowego postępu technicznego

Nowa faza rozwoju naszej gospodarki narodowej, wytyczona uchwałami IV i V Plenum Komitetu Centralnego PZPR, oparta o już zbudowany wysiłkiem społecznym potencjał gospodarczy odpowiada postulatom i twórczym ambicjom ogółu ludzi pracy.

Zgodnie ze wskazaniem Partii wprowadzenie metod intensywnej gospodarki wymaga prawidłowego ustalania w poszczególnych zakładach zadań, których

wykonanie zapewni osiągnięcie najlepszych rezultatów ekonomicznych i techniczno-produkcyjnych. Realizacja tych zadań powiązana jest ściśle z nowym systemem bodźców materialnego zainteresowania załóg.

Spośród zadań, których realizacja stanowi kierunek podstawowy podniesienia poziomu efektywności gospodarowania, zadania z dziedziny postępu tech-

nicznego uznane zostały jako zasadnicze i powszechnie obowiązujące, a sposób naliczania środków na wzrost płac za realizację tych zadań ustalono z zastosowaniem odpowiednich preferencji. Dlatego też właściwy dobór i pełne wykonanie zadań postępu technicznego ma zasadnicze znaczenie.

Za należyłą realizację wybranych zadań odpowiedzialne jest kierownictwo przedsiębiorstw. Jednak ich wykonanie możliwe będzie jedynie przy pełnym społecznym zaangażowaniu całej załogi. W szczególności wybór i realizacja zadań postępu technicznego w zakładach wymaga połączonego, zgodnego wysiłku dyrekcji, instancji i organizacji związkowych oraz stowarzyszeń naukowo-technicznych.

Społeczno-ekonomiczne znaczenie tych zadań znajduje swój wyraz w specjalnej umowie zawieranej między dyrekcją przedsiębiorstwa a radą zakładową.

W celu skoordynowania prac nad rozwojem postępu technicznego, należytego ich przygotowania, kontroli realizacji oraz podziału środków wypracowanych na premiowanie i wzrost płac, działając w myśl postanowień uchwały wspólnego plenum CRZZ i ZG NOT z grudnia 1969 r., Centralna Rada Związków Zawodowych i Naczelna Organizacja Techniczna uchwalają niniejsze wytyczne.

I. UDZIAŁ RAD ZAKŁADOWYCH, RAD ROBOTNICZYCH I KÓŁ SNT NOT W OKREŚLANIU ZADAŃ ODCINKOWYCH POSTĘPU TECHNICZNEGO

Zadania odcinkowe postępu technicznego muszą wynikać z głównych założeń kompleksowego planu rozwoju techniki w przedsiębiorstwie. Kryteria wyboru tych zadań określone są w wytycznych i uzupełnieniach KNiT wydanych w lipcu 1970 r. Zadania te powinny mieć podstawowe znaczenie dla techniczno-ekonomicznego rozwoju gospodarki narodowej, branż i przedsiębiorstw w latach 1971—75 i uwzględniać przede wszystkim opracowanie konstrukcji i technologii nowych wyrobów i grup wyrobów, wprowadzanie postępowych technologii, nowoczesnych rozwiązań organizacyjno-technicznych zapewniających produkcję wyrobów o optymalnej nowoczesności, istotnych rozwiązań racjonalizatorskich oraz poprawę bezpieczeństwa i warunków pracy załóg.

Realizacja tych zadań ma zapewnić poprawę wyników ekonomicznych przedsiębiorstw wyrażonych w ujęciu wartościowym. Dlatego konieczny jest dobór odpowiednich ekonomicznych mierników oceny efektywności wybranych tematów. Do mierników tych wspomniane wytyczne KNiT zaliczają m.in. koszt jednostkowy w produkcji seryjnej, obniżkę kosztów eksploatacyjnych (u użytkownika) nowo uruchomionych maszyn i urządzeń, oszczędności dewizowe wynikające z uniknięcia importu, obniżenie na jednostkę produkcji: pracochłonności, zużycia surowców, wartości środków trwałych itp.

Należy przy tym dążyć do tego, aby wysokość założonych efektów ekonomicznych była możliwa do sprawdzenia przy ocenie stopnia wykonania zadania odcinkowego.

Rady zakładowe i koła SNT NOT powinny zdecydowanie przeciwstawiać się przyjmowaniu do za-

dań odcinkowych tych tematów, które nie mają podstawowego znaczenia dla uzyskania poprawy wyników techniczno-ekonomicznych przedsiębiorstwa.

1. Prawidłowe ustalenie zadań postępu technicznego wiąże się z koniecznością przeprowadzenia gruntownych prac przygotowawczych poprzedzających podpisanie umowy. W tej dziedzinie szczególnie ważną rolę ma do spełnienia koło zakładowe SNT NOT. Głównym jego zadaniem jest konfrontacja propozycji przekazywanych przez dyrekcję przedsiębiorstwa z opinią aktywu społecznego, opartą o wnioski wynikające z pracy samorządu robotniczego, z porad wytwórczych, społecznych przeglądów stanu gospodarki i warunków pracy, z realizacji tematyki racjonalizatorskiej i rozwoju współzawodnicstwa pracy.

2. Przygotowując pogląd aktywu związków zawodowych oraz technicznych i ekonomicznych organizacji społecznych na przebieg działań zmierzających do wprowadzenia nowego systemu premiowania, koło zakładowe SNT NOT powinno szczegółowo zapoznawać się z wynikami pracy komisji zakładowej, której zadaniem jest m.in. dobór i ustalenie syntetycznego wskaźnika finansowego oraz zadań odcinkowych, a wśród nich zadań postępu technicznego. W oparciu o wymienione materiały, jak również o wspomnianą wyżej opinię aktywu społecznego, koło SNT NOT powinno przygotować koreferat i przedłożyć go na posiedzenie prezydium rady robotniczej z udziałem przedstawicieli wszystkich organizacji wchodzących w skład KSR. Dopiero po przedyskutowaniu tego materiału może być on przedstawiony do decyzji radzie zakładowej.

3. W pracach związanych z wprowadzeniem nowego systemu bodźców materialnego zainteresowania rady zakładowe i koła SNT NOT zainicjują dyskusję nad:

— możliwością unowocześnienia konstrukcji wytwarzanych wyrobów oraz stosowanych procesów technologicznych,

— zapewnieniem odpowiedniej jakości produkowanych wyrobów, a szczególnie nad obniżeniem strat na brakach,

— prawidłowością obsady stanowisk roboczych pod względem liczbowym oraz posiadanych kwalifikacji,

— środkami zmierzającymi do zapewnienia rytmicznych i odpowiednich jakościowo dostaw materiałów na stanowiska robocze,

— prawidłowością organizacji transportu,

— stopniem wykorzystania surowców i materiałów oraz parku maszynowego,

— prawidłowością zagospodarowania zbędnych maszyn i urządzeń technicznych,

— wykorzystaniem innych możliwości intensyfikacji produkcji.

4. Rady zakładowe i koła SNT NOT inspirować będą szersze zaangażowanie pracowników zaplecza naukowo-badawczego i technicznego do ustalenia tematyki zadań postępu technicznego oraz rozwiązywania trudności powstających w toku ich realizacji. Ścisłe powiązanie tego zaplecza z produkcją stanowić musi podstawową formę współdziałania placówek i instytutów naukowych z przedsiębiorstwami w ustalaniu i realizacji zadań odcinkowych.

5. Celowe jest, aby koła PTE współdziałając z radami zakładowymi, radami robotniczymi i kołami SNT NOT przedstawiały komisjom zakładowym ds. wprowadzenia nowego systemu bodźców, społeczną ocenę efektywności proponowanych tematów zadań odcinkowych postępu technicznego.

6. Kluby techniki i racjonalizacji powinny uczestniczyć w pracach zakładowych komórek wynalazczości przy analizie projektów wynalazczych własnych i uzyskanych z upowszechniania, których opracowanie, ewentualna adaptacja i wdrożenie może przyczynić się do przyspieszenia realizacji zadań odcinkowych, a głównie zadań z zakresu: postępu technicznego, podniesienia jakości i nowoczesności produkcji, obniżki kosztów materiałowych, lepszego wykorzystania czasu pracy maszyn i urządzeń. Projekty te odpowiednio uzasadnione i poparte wstępnym rachunkiem efektywności należy przekazać zakładowym komisjom ds. nowego systemu bodźców.

7. Przed podpisaniem umów rady zakładowe powinny zorganizować zebrania zespołów bezpośrednich wykonawców zadań odcinkowych postępu technicznego w celu omówienia sposobu zapewnienia realizacji tematów objętych umową.

8. Pełna realizacja zasad nowego systemu bodźców materialnego zainteresowania, wykonanie zadań określonych wskaźnikiem syntetycznym i zadań odcinkowych, w poważnej mierze uzależnione są od bieżącego dostosowywania struktury zatrudnienia i kwalifikacji kadr do aktualnych potrzeb.

W związku z tym rady zakładowe będą współdziałać z kierownictwem administracyjnym zakładów przy dokonywaniu analizy wpływu podejmowanych poczynań na stan ilościowy w zatrudnieniu oraz na strukturę kwalifikacji pracowników. Wyniki przeprowadzonych analiz powinny być brane pod uwagę przez dyrekcje przedsiębiorstw dla właściwego przygotowania i wykorzystywania kwalifikacji pracowników w nowych procesach produkcyjnych i na nowych stanowiskach pracy.

9. Prawidłowy dobór zadań postępu technicznego, a zwłaszcza pomyślna ich realizacja zależą również do tego, w jakim stopniu cała załoga zapoznana będzie z przebiegiem i wynikami prac komisji zakładowych oraz z proponowanymi do przyjęcia wskaźnikami. Dla stworzenia warunków zaangażowania się załogi w te zagadnienia, rada zakładowa przy współudziale koła SNT NOT powinna organizować zebrania informacyjne, narady wydziałowe, opracowywać plansze poglądowe, wykorzystywać radiowęzły i prasę zakładową. Zebrania oraz środki masowego przekazu należy wykorzystywać również dla wykazania zależności między wzrostem płac a wykonaniem zadań oraz dla zapoznania załogi ze składami imiennymi zespołów bezpośrednich wykonawców.

II. ZADANIA DLA RAD ZAKŁADOWYCH, RAD ROBOTNICZYCH I KÓŁ SNT NOT W REALIZACJI ZADAŃ ODCINKOWYCH POSTĘPU TECHNICZNEGO

W trakcie realizacji umów jednym z podstawowych zadań jest inspirowanie i rozwijanie wszelkich inicjatyw społecznych, które mają na celu wykonanie planu postępu technicznego, zwłaszcza zaś zadań odcinkowych.

1. Szczególnego znaczenia nabiera w tym zakresie dalszy rozwój racjonalizacji i wynalazczości pracowniczej. Dlatego należy rozszerzać tematyczne kierowanie wynalazczością, wprowadzać system zorganizowanej racjonalizacji przez powoływanie inżynierjno-robotniczych brygad racjonalizatorskich i wdrożeńowych.

2. Rozwijając dotychczasowe i kształtując nowe formy współzawodnictwa pracy rady zakładowe zwrócą szczególną uwagę na zabezpieczenie pełnej realizacji zadań odcinkowych, a zwłaszcza dotyczących postępu technicznego. Ważne znaczenie ma uwzględnianie realizacji tych zadań w ustalaniu kryteriów oceny wszystkich uczestników współzawodnictwa i zasad współdziałania wydziałów związanych ze sobą procesem technologicznym.

3. W toku realizacji zadań odcinkowych postępu technicznego należy liczyć się ze zmianami w składach zespołów bezpośrednich wykonawców. Wszystkie tego rodzaju zmiany powinny być uzgadniane z radą zakładową. Szczególnie wnikliwego rozpatrzenia wymaga ewentualne powiększanie składu zespołów podczas realizacji tematów. Może mieć ono miejsce jedynie w szczególnych przypadkach jak np. potrzeba włączenia specjalistów z zaplecza naukowo-badawczego lub wykorzystania wynalazców i racjonalizatorów, którzy zgłosili interesujące projekty związane z realizacją tematów. Zasady dokonywania zmian osobowych w zespołach powinny być określone w zakładowych regulaminach premiowania.

4. W przypadku zaistnienia warunków umożliwiających osiągnięcie lepszych wyników od ustalonych zadań rady zakładowe, po zasięgnięciu opinii kół SNT NOT oraz PTE w uzgodnieniu z kierownikami zespołów wykonawczych i dyrekcją przedsiębiorstwa, powinny sporządzać aneks do umowy zmieniający jej pierwotne warunki.

5. Rady zakładowe powinny zapewnić sobie stały kontakt z kierownikami zespołów realizujących tematy zadań odcinkowych postępu technicznego, a zwłaszcza bieżąco orientować się w występujących trudnościach. W przypadku stwierdzenia trudności lub opóźnień w realizacji zadań, rady zakładowe wspólnie z kołami SNT NOT powinny podejmować interwencje. Dwa razy do roku, a także wówczas gdy grozi niewykonanie umowy, rada zakładowa wspólnie z radą robotniczą, po zasięgnięciu opinii koła SNT NOT, powinna przedstawić konferencji samorządu robotniczego aktualny stan realizacji zadań.

6. Rady zakładowe i rady robotnicze wspólnie z kołami SNT NOT powinny sprawować społeczną kontrolę nad przebiegiem realizacji planu postępu technicznego, a szczególnie — realizacji zadań odcinkowych. Społeczna kontrola powinna pomagać w umacnianiu zasady jednoosobowego kierownictwa, a jednocześnie pobudzać administrację gospodarczą do konsekwentnego, zgodnego z harmonogramem, realizowania przyjętych zadań oraz zapewniać skuteczne działanie zmierzające do usunięcia ewentualnych przeszkód powstałych w toku prac. Formy i sposób sprawowania tej kontroli należy skoordynować z kontrolą przeprowadzaną przez ogólną administrację gospodarczą. Zagadnienie to powinno być szczególnie wnikliwie potraktowane podczas społecznych przeglądów stanu gospodarki i warunków pracy.

7. Dla prawidłowej oceny i odbioru wykonanych zadań odcinkowych, których dokonywać będą komisje powołane przez dyrektora przedsiębiorstwa w porozumieniu z radą zakładową, konieczne jest zapewnienie w składzie tych komisji udziału przedstawicieli kół SNT NOT, wchodzących w skład komisji postępu technicznego rady robotniczej.

Ustalenia komisji dotyczące oceny wykonania zadań powinny być zatwierdzone na posiedzeniu rady zakładowej z udziałem prezydium rady robotniczej i zarządu koła SNT NOT.

III. PODZIAŁ ŚRODKÓW ZA ZREALIZOWANE ZADANIA

1. W umowie zawieranej między radą zakładową a dyrekcją przedsiębiorstwa o wykonanie zadań odcinkowych postępu technicznego należy określić szczegółowe zasady premiowania, a zwłaszcza ustalić:

— odpowiednią ilość punktów premiowych za realizację każdego zadania objętego umową z ogólnej ilości (20—30) punktów premiowych przyznanych za zadania odcinkowe postępu technicznego,

— kwotową wartość bazową (wyjściową) oraz górną granicę wzrostu wartości punktu premiowego za zadania odcinkowe,

— zasady zmniejszania przyrostu wartości punktów premiowych w zależności od stopnia wykonania poszczególnych tematów,

— część wzrostu funduszu premiowego (maksymalnie do 1/3) z tytułu realizacji zadań, która ma być przeznaczona dla bezpośrednich wykonawców.

2. W celu prawidłowego preferowania doboru zadań zapewniających osiąganie najlepszych rezultatów ekonomicznych i techniczno-produkcyjnych, należy już w okresie wstępnego proponowania zadań odcinkowych zapewnić stosowanie zasady przyznawania większej liczby punktów premiowych z pierwszeństwem odpowiedniej kolejności dla problemów węzłowych w skali: gospodarki narodowej, resortu, branży, przedsiębiorstwa. Kryteriami tymi należy się także kierować przy korzystaniu z możliwości zwiększenia procentowego wzrostu wartości bazowej punktu premiowego, który to wzrost może być dla tych zadań półtorakrotnie wyższy od wskaźnika górnej granicy wzrostu określonego za dany rok dla całego funduszu premiowego.

3. Opracowane, przy współudziale odpowiednich instancji branżowych związków zawodowych oraz stowarzyszeń naukowo-technicznych, resortowe instrukcje i wytyczne stanowić powinny konkretną pomoc przy ustalaniu zadań odcinkowych postępu technicznego i przeciwdziałać w doborze łatwych i mało efektywnych tematów a skłaniać do podejmowania zadań najważniejszych.

4. Przy określaniu części wzrostu funduszu premiowego przeznaczonej do podziału między bezpośrednich wykonawców zadań odcinkowych postępu technicznego należy wnikliwie ocenić znaczenie i efektywność każdego tematu, liczebność zespołu bezpośrednich wykonawców i na podstawie wstępnego określenia stopnia trudności i złożoności prac, przypadających na poszczególnych członków zespołu, przewidzieć indywidualny udział każdego z nich w kwocie przeznaczonej do podziału.

5. Sposób podziału części wzrostu funduszu premiowego określony w kryteriach zawartej umowy powinien być po wykonaniu każdego zadania zweryfikowany zgodnie z osiągniętym wynikiem i rzeczywistym wkładem pracy każdego członka zespołu bezpośrednich wykonawców oraz z uwzględnieniem ewentualnych zmian w składzie osobowym zespołu zgodnie z przyjętym zakładowym regulaminem premiowania.

IV. ZADANIA INSTANCJI ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH I STOWARZYSZEŃ NAUKOWO-TECHNICZNYCH

Społeczne i gospodarcze znaczenie prawidłowego i terminowego wprowadzania zmian wynikających z intensyfikacji gospodarki narodowej wymaga pełnego zaangażowania i ścisłego współdziałania instancji związków zawodowych i stowarzyszeń naukowo-technicznych oraz ekonomicznych. Powinny one koncentrować swoją działalność na węzłowych problemach postępu technicznego, wytwarzaniu klimatu powszechnego zainteresowania nowym systemem bodźców oraz na udzielaniu wszechstronnej pomocy ogniom zakładowym związków zawodowych i SNT NOT w przygotowywaniu i w realizacji umów obejmujących zadania postępu technicznego.

1. Zarządy główne związków zawodowych i stowarzyszeń naukowo-technicznych NOT zapewnią współdziałanie swoich organizacji i ukierunkują to współdziałanie na zabezpieczenie sprawnego przebiegu prac związanych z wdrażaniem nowego systemu, a także będą inicjować udzielanie zakładom odpowiedniej pomocy ze strony resortów, zjednoczeń i placówek zaplecza naukowo-technicznego. Pomoc ta powinna między innymi polegać na współudziale specjalistów w gruntownym analizowaniu problemów występujących w zakładach w związku z przygotowywaniem umów, zwłaszcza zaś w prawidłowym ustalaniu podstawowych zadań z zakresu postępu technicznego, tak aby uwzględniały one dalszy rozwój przedsiębiorstwa zgodny z interesem załogi i gospodarki narodowej.

2. Zarządy główne SNT NOT wspólnie z zarządami głównymi związków zawodowych, resortami i placówkami zaplecza naukowo-technicznego oddziaływać będą na rozwijanie szerokiej informacji naukowo-technicznej w celu popularyzowania światowych zdobyczy w dziedzinie postępu technicznego oraz upowszechniania wynalazków i ważniejszych projektów racjonalizatorskich.

3. Zarządy główne związków zawodowych oraz stowarzyszeń naukowo-technicznych NOT powinny podjąć działalność mającą na celu gromadzenie, uogólnianie oraz upowszechnianie i popularyzowanie najlepszych doświadczeń uzyskanych w zakładach pracy w toku wprowadzania i stosowania nowego systemu bodźców.

4. WKZZ i OW NOT przy współudziale PTE organizują dostosowane do lokalnych potrzeb wojewódzkie społeczne poradnie specjalistyczne, które udzielać będą informacji i wyjaśnień w sprawach związanych z wprowadzaniem nowego systemu bodźców.

5. Zarządy główne, wojewódzkie komisje związków zawodowych, zarządy główne SNT NOT i OW NOT, we współdziałaniu z właściwymi resortami i radami narodowymi, oddziaływać będą na prawidłowe

rozmieszczanie kadr i dostosowywanie ich do aktualnie występujących potrzeb związanych z wdrażaniem postępu technicznego w poszczególnych przedsiębiorstwach i branżach.

6. Zarządy główne i zarządy okręgowe związków zawodowych oraz zarządy główne i oddziały SNT NOT współdziałając z kierownictwem resortów i zjednoczeń inspirować będą organizowanie systematycznego szkolenia aktywu społecznego z zakresu zasad nowego systemu bodźców i metod praktycznego ich wdrażania oraz zapewnią włączenie tej problematyki do programu kursów i szkolenia organizowanych przez resorty i zjednoczenia dla aktywu społecznego i gospodarczego przedsiębiorstw. Jednocześnie należy przystąpić do opracowania i realizacji długofalowego programu szkolenia umożliwiającego kadrze technicznej pogłębianie wiedzy ekonomicznej, a kadrze ekonomistów — zdobycie odpowiedniego zasobu wiedzy technicznej.

7. Instancje związków zawodowych i stowarzyszeń naukowo-technicznych NOT dokonywać będą oceny udziału rad zakładowych i kół SNT NOT w pracach

związanych z wprowadzeniem nowego systemu bodźców oraz z przechodzeniem na system pracy wielozmianowej.

*
* *

Ze względu na zasadnicze znaczenie postępu technicznego dla rozwoju zakładów, wzrostu efektywności gospodarowania i dla wzrostu płac pracowników przedsiębiorstw i zjednoczeń — istnieje potrzeba ciągłego utrzymywania wysokiego poziomu aktywności społeczno-zawodowej, zarówno kierownictwa administracyjnego przedsiębiorstw jak i całych załóg, umożliwiającej pełną realizację przyjętych zadań.

Równocześnie należy stworzyć właściwy klimat do pobudzenia inicjatywy robotników, techników, inżynierów i ekonomistów i nakierowywania jej na pełną realizację zadań postępu technicznego jako podstawowego instrumentu intensywnego rozwoju gospodarki.

DZIAŁ B

97

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 25 sierpnia 1970 r.

w sprawie szczegółowego zakresu działania Urzędu Patentowego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

(Dziennik Ustaw z dnia 8 września 1970 r. Nr 22, poz. 179)

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 31 maja 1962 r. o Urzędzie Patentowym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 33, poz. 157) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie normuje zakres działania Urzędu Patentowego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, zasady jego współdziałania z naczelnymi i centralnymi organami administracji państwowej oraz współpracę Urzędu ze związkami zawodowymi i organizacjami społecznymi w sprawach objętych zakresem działania Urzędu.

§ 2. W ramach zadań określonych w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 31 maja 1962 r. (Dz. U. Nr 33, poz. 157) Urząd Patentowy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, jako centralny organ administracji państwowej, zwany dalej „Urzędem Patentowym”:

1) opracowuje projekty ustaw oraz innych aktów normatywnych z zakresu wynalazczości i ochrony wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów zdobniczych i znaków towarowych, wydawanych przez Radę Ministrów i Prezesa Rady Ministrów, jak również wydaje przepisy prawne w tym zakresie na podstawie szczegółowych upoważnień zawartych w ustawach i innych aktach normatywnych,

2) prowadzi studia i prace badawcze w zakresie działalności wynalazczej i ochrony własności przemysłowej oraz ustala metody tej działalności,

3) przyjmuje zgłoszenia wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów zdobniczych i znaków towarowych; bada je pod względem zdolności patentowej lub rejestrowej; udziela patentów na wynalazki i świadectw ochronnych na wzory użytkowe, wzory zdobnicze i znaki towarowe; prowadzi rejestr patentów, rejestr wzorów użytkowych, rejestr wzorów zdobniczych i rejestry znaków towarowych,

4) występuje z wnioskami do właściwych organów administracji państwowej i jednostek organizacyjnych gospodarki uspołecznionej w sprawach podejmowania prac w kierunku wprowadzania do gospodarki ważniejszych projektów wynalazczych, a w szczególności o włączanie ich realizacji do planów gospodarczych,

5) inicjuje w porozumieniu z właściwymi organami podejmowanie prac badawczych i doświadczalnych, dotyczących ważniejszych projektów wynalazczych, zwłaszcza projektów o charakterze międzyresortowym,

6) prowadzi informację patentową o krajowych wynalazkach, ważniejszych wynalazkach zagranicznych, o udzielonych prawach wyłącznych i współpracuje w tym zakresie z krajową siecią informacji naukowo-technicznej i ekonomicznej,

7) dokonuje kontroli i analizy stosowania i zakresu upowszechniania ważniejszych projektów wynalazczych, jak również efektów ekonomicznych osiąganych w wyniku stosowania tych projektów w branżach i gałęziach gospodarki narodowej,

8) współdziała z właściwymi organami administracji państwowej w sprawach związanych z prawidłową organizacją zabezpieczenia w kraju i za granicą interesów państwa w zakresie wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów zdobniczych i znaków towarowych,

9) opiniuje na wniosek zainteresowanych instytucji materiały dotyczące nabycia od osób zagranicznych patentów, praw do wzorów użytkowych i wzorów zdobniczych oraz licencji w tym zakresie,

10) współpracuje z urzędami do spraw wynalazczości krajów członkowskich Rady Wzajemnej Po-

mocy Gospodarczej i innych krajów w zakresie ochrony własności przemysłowej,

11) bierze udział w pracach organów międzynarodowych z tytułu należenia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej do paryskiej Konwencji związkowej o ochronie własności przemysłowej i innych umów międzynarodowych z zakresu wynalazczości, wzorów zdobniczych i znaków towarowych,

12) ustala wytyczne w zakresie metod i programów szkolenia pracowników gospodarki uspołecznionej w zakresie wynalazczości i ochrony własności przemysłowej,

13) współdziała w organizowaniu szkolenia kandydatów na rzeczników patentowych, przeprowadza egzaminy kandydatów na rzeczników patentowych, prowadzi listę rzeczników patentowych oraz wydaje decyzje o zawieszeniu prawa do wykonywania czynności rzecznika patentowego, jak również sprawuje nadzór nad formami działalności rzeczników patentowych,

14) prowadzi bibliotekę techniczną ze zbiorem polskich opisów patentowych i opisów wzorów użytkowych oraz zbiorem zagranicznych opisów patentowych,

15) upowszechnia wiadomości o wynalazczości i ochronie własności przemysłowej oraz prowadzi w tym zakresie działalność wydawniczą obejmującą prace naukowe, czasopisma fachowe i opisy patentowe,

16) wydaje organ Urzędu Patentowego pod nazwą „Wiadomości Urzędu Patentowego”,

17) udziela opinii i wyjaśnień do przepisów z zakresu wynalazczości i ochrony własności przemysłowej,

18) wydaje decyzje w trybie postępowania spornego w sprawach określonych w art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 31 maja 1962 r. — Prawo wynalazcze (Dz. U. Nr 33, poz. 156), art. 48 ustawy z dnia 28 marca 1963 r. o znakach towarowych (Dz. U. Nr 14, poz. 73) i § 11 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1963 r. w sprawie ochrony wzorów zdobniczych (Dz. U. Nr 8, poz. 45).

§ 3. Przy wykonywaniu swoich zadań Urząd Patentowy współdziała z właściwymi naczelnymi i centralnymi organami administracji państwowej, a w szczególności:

1) z Komitetem Nauki i Techniki w sprawach dostosowywania założeń rozwoju wynalazczości i ochrony własności przemysłowej do głównych kierunków rozwoju naukowo-technicznego i gospodarczego kraju; wykorzystania krajowych wynalazków przy realizacji zadań rozwoju nauki i techniki ustalonych w Narodowym Planie Gospodarczym oraz programach zakupu licencji, koordynowania działalności w zakresie informacji naukowo-technicznej i ekonomicznej oraz informacji patentowej, współpracy międzynarodowej dotyczącej wynalazczości i ochrony własności przemysłowej,

2) z Komitetem Pracy i Płac oraz Ministrem Finansów w sprawach systemu bodźców materialnego zainteresowania rozwojem wynalazczości oraz ustalania wynagrodzeń dla rzeczników patentowych,

3) z Komisją Planowania przy Radzie Ministrów w sprawach wprowadzania do planów gospodarczych realizacji ważniejszych projektów wynalazczych,

4) z Ministrem Finansów w sprawach związanych

z finansowaniem wynalazczości oraz taryfy opłat za czynności rzeczników patentowych,

5) z Ministrem Handlu Zagranicznego w sprawach zgłaszania do ochrony za granicą polskich wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów zdobniczych i znaków towarowych oraz wykonywania związanych z nimi praw, zgłoszeń z zagranicy projektów wynalazczych, wzorów zdobniczych i znaków towarowych, nabywania od osób zagranicznych praw wyłącznych uzyskanych przez te osoby w Polsce,

6) z Ministrem Kultury i Sztuki w sprawach wytycznych do działalności wydawniczej z zakresu wynalazczości,

7) z Ministrem Oświaty i Szkolnictwa Wyższego w sprawach kierunków i metod kształcenia kadr naukowych, inżynierskich, prawniczych i ekonomicznych oraz uczniów średnich szkół zawodowych w zakresie wynalazczości i ochrony własności przemysłowej,

8) z Ministrami Obrony Narodowej i Spraw Wewnętrznych w sprawach ochrony prawnej projektów wynalazczych tajnych, wchodzących w zakres obronności kraju, informacji patentowej w tym zakresie oraz postępowania w sprawach tajnych projektów wynalazczych,

9) z Ministrem Sprawiedliwości w sprawach związanych z wyznaczaniem przewodniczących kolegiów orzekających w postępowaniu spornym oraz przewodniczącego i jego zastępcy w Komisji Rozjemczej przy Urzędzie Patentowym,

10) z Pierwszym Prezesem Sądu Najwyższego w sprawach związanych z wyznaczaniem przewodniczącego i jego zastępców w Komisji Odwoławczej przy Urzędzie Patentowym,

11) z Ministrem Spraw Zagranicznych w zakresie udziału w pracach organów międzynarodowych z tytułu należenia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej do paryskiej Konwencji związkowej o ochronie własności przemysłowej i innych umów międzynarodowych z zakresu wynalazczości, wzorów zdobniczych i znaków towarowych,

12) z zainteresowanymi ministerstwami, centralnymi urzędami i prezydiami wojewódzkich rad narodowych w zakresie zabezpieczenia interesów państwowych i prowadzenia właściwej z punktu widzenia gospodarki narodowej działalności w dziedzinie wynalazczości oraz stosowania ważniejszych projektów wynalazczych, wzorów zdobniczych i znaków towarowych, w zakresie szkolenia i zatrudniania rzeczników patentowych oraz szkolenia pracowników służb technicznych w dziedzinie wynalazczości, organizowania prac naukowo-badawczych i doświadczalnych dotyczących wybranych projektów wynalazczych, dokonywania badań i kontroli ochrony patentowej oraz informacji patentowej,

13) z Głównym Urzędem Statystycznym w sprawach form i zakresu sprawozdawczości obejmującej projekty wynalazcze, wzory zdobnicze i znaki towarowe,

14) z Pełnomocnikiem Rządu do Spraw Elektronicznej Techniki Obliczeniowej i Centralnym Instytutem Informacji Naukowo-Technicznej i Ekonomicznej w sprawach informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej oraz patentowej, opartej na wspólnych środkach technicznych informatyki.

§ 4. Przy wykonywaniu swoich zadań Urząd Patentowy współpracuje z właściwymi instytucjami naukowymi i organizacjami zawodowymi, społecznymi i spółdzielczymi, a w szczególności:

1) z Centralną Radą Związków Zawodowych w sprawach ochrony praw twórców projektów wynalazczych, rozwoju masowego ruchu wynalazczego, rozwoju warunków twórczości technicznej w gospodarce narodowej, warunków i bodźców dla dokonywania, stosowania i rozpowszechniania projektów wynalazczych w gospodarce narodowej, szkolenia, popularyzacji i poradnictwa społecznego w zakresie wynalazczości, organizowania konkursów, narad aktywności społecznej oraz udziału przedstawicieli Centralnej Rady Związków Zawodowych w organach orzecznictwa patentowego,

2) z Polską Akademią Nauk w sprawach objęcia ochroną prawną dokonywanych przez jej pracowników rozwiązań technicznych, posiadających cechy wynalazków lub wzorów użytkowych, oraz opiniowania pod względem nowości innych ważniejszych projektów wynalazczych,

3) z Naczelną Organizacją Techniczną w sprawach pobudzania rozwoju twórczości technicznej, ochrony praw twórców projektów wynalazczych, szkolenia w zakresie wynalazczości, popularyzacji najnowszych osiągnięć wynalazczych, problematyki wynalazczości i ochrony patentowej w środowiskach technicznych oraz udziału przedstawicieli Naczelnej Organizacji Technicznej w organach orzecznictwa patentowego,

4) z zarządami centralnych związków spółdzielczych w sprawach organizowania i koordynowania zagadnień wynalazczości w organizacjach spółdzielczych i podległych im związkach spółdzielni i spółdzielniach,

5) z innymi instytucjami naukowymi i organizacjami społecznymi w sprawach związanych z wynalazczością, wchodzących w ich zakres działania,

6) ze Związkiem Polskich Artystów Plastyków i instytucjami zajmującymi się wzornictwem przemysłowym, wzorami zdobniczymi, znakami towarowymi oraz wzorami użytkowymi w zakresie ich zewnętrznej formy.

§ 5. 1. W wykonywaniu swoich zadań Urząd Patentowy występuje do:

1) naczelnym i centralnym organów administracji państwowej, Polskiej Akademii Nauk, zarządów organizacji spółdzielczych i społecznych, organizacji technicznych, wyższych uczelni oraz placówek zaopiecznia naukowo-badawczego o udzielenie opinii w związku z oceną przydatności dla gospodarki narodowej projektów wynalazczych, jak również z wnioskami i postulatami w zakresie prac dotyczących stosowania ważniejszych projektów wynalazczych oraz w innych sprawach związanych z wynalazczością,

2) Polskiej Akademii Nauk, wyższych uczelni oraz placówek naukowo-badawczych o udzielenie opinii w związku z badaniem nowości zgłoszonych do Urzędu Patentowego projektów wynalazczych.

2. Wymienione w ust. 1 organy administracji i instytucje są obowiązane do udzielania Urzędowi Patentowemu opinii we wszystkich wyżej wyszczególnionych sprawach oraz do udostępniania wszystkich materiałów dotyczących organizacji i stanu rozwoju wynalazczości oraz ochrony patentowej, realizacji projektów wynalazczych, a także postulatów Urzędu Patentowego w zakresie jego ustawowej działalności.

§ 6. Wykonanie rozporządzenia porucza się Prezesowi Rady Ministrów, Prezesowi Urzędu Patentowego oraz zainteresowanym ministrom (kierownikom urzędów centralnych).

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: w z. P. Jaroszewicz
Wiceprezes Rady Ministrów

UCHWAŁA Nr 132 RADY MINISTRÓW

z dnia 11 sierpnia 1970 r.

w sprawie oprocentowania nie zagospodarowanych maszyn i urządzeń.

(Monitor Polski z dnia 1 września 1970 r. Nr 28, poz. 233)

W związku ze stwierdzeniem znacznego nieuzasadnionego stanu zapasów maszyn i urządzeń, pozostających w magazynach inwestycyjnych, nie przewidzianych do zagospodarowania w najbliższym czasie, Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Przedsiębiorstwa podległe Ministrom: Przemysłu Ciężkiego, Przemysłu Maszynowego, Przemysłu Chemicznego, Górnictwa i Energetyki, Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego, Przemysłu Lekkiego, Przemysłu Spożywczego i Skupu, Łączności oraz Komunikacji sporządzą w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie uchwały, według stanu na dzień 30 czerwca 1970 r., wykazy maszyn i urządzeń, które znajdowały się w magazynach inwestycyjnych w dniu 31 grudnia 1969 r. i nie są przewidziane do

przekazania do montażu w 1970 r. lub najpóźniej w I kwartale 1971 r.

2. Wykazami, o których mowa w ust. 1, należy objąć maszyny i urządzenia o wartości jednostkowej ponad 200 tys. zł pochodzące z produkcji krajowej oraz maszyny i urządzenia o wartości jednostkowej ponad 100 tys. zł pochodzące z importu. W wykazach należy ująć odrębnie:

1) w kwotach zbiorczych maszyny i urządzenia objęte normatywami czasowymi oddawania do montażu i eksploatacji i podlegające rygorom ustalonym w uchwale nr 189 Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 1962 r. w sprawie wzmożenia kontroli nad zamawianiem i montażem maszyn (Monitor Polski Nr 51, poz. 249) oraz oddzielnie

2) specyfikację maszyn i urządzeń nie objętych normatywnymi i nie podlegających rygorom wynikającym z uchwały nr 189 Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 1962 r.

3. Wykazy określone w ust. 2 przedsiębiorstwa przedłożą właściwym dla nich oddziałom banków finansujących inwestycje, jednostkom nadrzędnym i Głównemu Urzędowi Statystycznemu w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie uchwały.

4. Ministrowie przedłożą Prezesowi Narodowego Banku Polskiego i Głównemu Urzędowi Statystycznemu w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie uchwały zbiorcze zestawienie (w układzie według zjednoczeń) maszyn i urządzeń wymienionych w ust. 2.

§ 2. 1. Przedsiębiorstwa zobowiązane są płacić do budżetu odsetki za zwłokę w zagospodarowaniu maszyn i urządzeń objętych wykazami określonymi w § 1 ust. 2 pkt 2 za czas od 1 października 1970 r. do dnia ich zamontowania lub upłynięcia w wysokości 8% w stosunku rocznym od wartości maszyn i urzą-

dzeń pochodzenia krajowego oraz 12% od wartości maszyn i urządzeń pochodzących z importu.

2. Odsetki określone w ust. 1 przedsiębiorstwa odprowadzają do budżetu w okresach kwartalnych, w ciężar rachunku strat i zysków, a przedsiębiorstwa w budowie — w ciężar strat inwestycyjnych.

3. Maszyny i urządzenia objęte wykazami określonymi w § 1 ust. 2 pkt 1 podlegają oprocentowaniu na dotychczasowych zasadach ustalonych w uchwale nr 189 Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 1962 r.

§ 3. W razie stwierdzenia, że przedsiębiorstwa nie dokładają dostatecznej staranności w zagospodarowaniu lub upłynięciu zapasów maszyn i urządzeń, banki mogą stosować odpowiednie środki oddziaływania kredytowego w formie podwyższonych odsetek od kredytów obrotowych.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: w z. *P. Jaroszewicz*
Wiceprezes Rady Ministrów

99

UCHWAŁA Nr 141 RADY MINISTRÓW

z dnia 19 sierpnia 1970 r.

zmieniająca uchwałę w sprawie ustanowienia odznaki „Wzorowego Sprzedawcy”.

(*Monitor Polski z dnia 1 września 1970 r. Nr 28, poz. 235*)

Rada Ministrów uchwała, co następuje:

§ 1. W uchwale nr 648 Prezydium Rządu z dnia 18 września 1954 r. w sprawie ustanowienia odznaki „Wzorowego Sprzedawcy” (*Monitor Polski Nr 93, poz. 1023*) wprowadza się następujące zmiany:

1) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. 1. Odznakę dla sprzedawców, bufetowych i kelnerów zatrudnionych w jednostkach prowadzonych przez organizacje bezpośrednio podległe:

1) Ministrowi Handlu Wewnętrznego — nadaje Minister Handlu Wewnętrznego na wniosek dyrektora właściwej organizacji,

2) innym ministrom — nadaje Minister Handlu Wewnętrznego na wniosek właściwego ministra.

2. Sprzedawcom, bufetowym i kelnerom zatrudnionym w jednostkach uspołecznionych nie wymienionych w ust. 1 odznakę nadaje przewodniczący prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z wojewódz-

stwa) na wniosek kierownika (zarządu) właściwej jednostki zwierzchniej.”;

2) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Minister Handlu Wewnętrznego, po zasięgnięciu opinii Zarządu Głównego Związku Zawodowego Pracowników Handlu i Spółdzielczości, ustali regulamin odznaki „Wzorowego Sprzedawcy” określający warunki i tryb nadawania oraz cofania odznaki przez właściwe organy administracji państwowej, jak również wzór dokumentów stwierdzających nadanie odznaki, jej wygląd i sposób noszenia.”;

3) w § 6 skreśla się wyrazy „Prezesowi Rady Ministrów”.

§ 2. Wykonanie uchwały porucza się Ministrowi Handlu Wewnętrznego i zainteresowanym ministrom.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: w z. *P. Jaroszewicz*
Wiceprezes Rady Ministrów

100

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 25 sierpnia 1970 r.

w sprawie zasad obliczenia kwot wzrostu podatku od wynagrodzeń dla ustalenia bazowego funduszu premiowego i bazowego osobowego funduszu płac robotników.

(*Monitor Polski z dnia 1 września 1970 r. Nr 28, poz. 236*)

Na podstawie § 3 ust. 1 i § 27 ust. 2 uchwały Rady Ministrów i Centralnej Rady Związków Zawodowych z dnia 1 lipca 1970 r. w sprawie bodźców materialnego zainteresowania pracowników zatrudnionych w przedsiębiorstwach przemysłowych planu centralnego i grupujących je zjednoczeniach w latach 1971—1975 (*Monitor Polski Nr 21, poz. 174*) zarządza się, co następuje:

§ 1. Kwotę wzrostu podatku od wynagrodzeń przypadającą od kwot nagród za efektywność eksportu wypłaconych pracownikom umysłowym i robotnikom za wyniki roku 1970 oblicza się według zasad określonych w załączniku.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Finansów: w z. *J. Gabjan*

Załącznik do zarządzenia Ministra
Finansów z dnia 25 sierpnia 1970 r.
(poz. 236).

W celu obliczenia kwot wzrostu podatku od wynagrodzeń przypadających od kwot nagród za efektywność eksportu, wypłaconych pracownikom umysłowym i robotnikom za wyniki roku 1970, należy odrębnie co do pracowników umysłowych i odrębnie co do robotników dokonać wstępnie następujących ustaleń:

1) ustalić faktycznie zrealizowany roczny osobowy fundusz płac (FP) grupy pracowników, którzy w 1970 r. otrzymali nagrody za efektywność eksportu,

2) wyprowadzić średnią płacę miesięczną bez nagród za efektywność eksportu grupy pracowników, o których mowa w pkt 1,

3) ustalić właściwą dla średniej płacy (pkt 2) stopę procentową podatku od wynagrodzeń według skali określonej w § 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 lutego 1968 r. w sprawie podwyższenia kwot wynagrodzenia wolnego od podatku od wynagrodzeń oraz obniżenia skal w podatku od wynagrodzeń (Dz. U. Nr 5, poz. 30) oraz stopę procento-

wą składki na cele emerytalne według tabeli składek stanowiącej załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 lutego 1968 r. w sprawie podstawy wymiaru i wysokości składki na cele emerytalne (Dz. U. Nr 5, poz. 29) i stopy te zsumować; sumę tę oznacza się jako p_1 ,

4) ustalić kwotę nagród (N) i średnią płacę miesięczną łącznie z nagrodami za efektywność eksportu grupy pracowników, którzy te nagrody otrzymali w 1970 r.,

5) ustalić właściwą dla średniej płacy, o której mowa w pkt 4, sumę stóp procentowych podatku od wynagrodzeń i składki na cele emerytalne według zasad określonych w pkt 3; sumę tę oznacza się jako p_2 ,

6) wyprowadzić różnicę $P_2 - P_1 = rp$.

Kwotę wzrostu podatku oblicza się według wzoru:

$$\frac{100N}{100 - p_2} - N + \frac{\frac{FP}{3} \cdot rp}{100}$$

101

WYTYCZNE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU NAUKI I TECHNIKI

z dnia 28 sierpnia 1970 r.

w sprawie wyznaczania, rozliczania i odbioru wykonania zadań odcinkowych postępu technicznego w ramach systemu premiowania w przemyśle kluczowym.

I. KRYTERIA WYBORU ZADAŃ ODCINKOWYCH POSTĘPU TECHNICZNEGO

Zadania postępu technicznego należy zaliczać do najważniejszych zadań odcinkowych przedsiębiorstwa. Do tej kategorii zadań zalicza się zadania polegające na przygotowaniu i wdrożeniu poszczególnych, oddzielnie określonych zadań technicznych i techniczno-organizacyjnych, polegających na:

a) uruchomieniu produkcji nowych wyrobów lub udoskonaleniu wyrobów dotąd produkowanych, zwłaszcza gwarantujących zwiększenie konkurencyjności eksportowej,

b) zastosowaniu nowych lub udoskonaleniu i rozszerzeniu stosowanych już postępowych metod technologicznych w tym — mechanizacji i automatyzacji,

c) wprowadzeniu nowych lub udoskonaleniu istniejących rozwiązań techniczno-organizacyjnych.

Podstawą do wyznaczania zadań odcinkowych jest plan postępu techniczno-organizacyjnego przedsiębiorstwa. Pierwszeństwo przy wyborze należy przyznawać kolejno:

— zadaniom zamieszczonym w Narodowym Planie Gospodarczym, tj. wynikającym z problemów węzłowych i technicznego rozwoju wyrobów wiodących,

— zadaniom zamieszczonym w planach resortowych a dotyczących rozwiązania problemów resortowych, technicznego rozwoju wyrobów i procesów technologicznych,

— zadaniom umieszczonym w planach postępu technicznego branż (zjednoczeń).

Przez nadanie pierwszeństwa zadaniom z planów wyższych szczebli zabezpieczona zostanie lepsza łączność z zadaniami ustalonymi dla centralnego zaplecza naukowo-technicznego.

W szczególności obowiązkiem zakładu jest typowanie, jako zadań odcinkowych, uruchomień licencyjnych oraz budowy i wprowadzania do produkcji linii produkcyjnych, które to zadania z reguły występują w wymienionych wyżej grupach zadań planowych.

Jako zadania odcinkowe z zakresu postępu technicznego należy uwzględniać takie, które stanowią w danym przedsiębiorstwie niezbędne przygotowanie do uruchomienia produkcji nowych wyrobów w dalszych latach 5-letniego planu nowych uruchomień i modernizacji wyrobów lub wprowadzenia nowych technologii. Można również uwzględniać zadania związane z technicznymi i organizacyjnymi usprawnieniami, podnoszącymi bezpieczeństwo i poprawiającymi warunki pracy.

II. ZADANIA WIELOLETNIE I ROCZNE

Wśród zadań odcinkowych z zakresu postępu technicznego rozróżnia się dwa rodzaje zadań:

Do pierwszego rodzaju zalicza się zadania wieloletnie, złożone zgodnie z cyklem normatywnym ustalonym przez zjednoczenie z kilku etapów i kończące się wdrożeniem. Mogą to być zadania mające na celu uruchomienie nowego lub zmodernizowanego wyrobu, albo wprowadzenie nowej lub udoskonalenie istniejącej metody technologicznej.

Typowymi etapami uruchamiania produkcji nowego wyrobu są:

1) opracowanie dokumentacji konstrukcyjnej, 2) wykonanie i badanie prototypu przemysłowego, 3) opracowanie dokumentacji technologicznej, 4) zaprojektowanie i wykonanie oprzyrządowania, 5) wykonanie serii próbnej oraz 6) uruchomienie produkcji seryjnej.

Typowymi etapami wprowadzania nowej lub zmodernizowanej technologii produkcji są: 1) badania i próby pojedynczych operacji, 2) opracowanie założeń i dokumentacji technologicznej, 3) zaprojektowanie i wykonanie oprzyrządowania oraz skompletowanie maszyn i urządzeń technologicznych, 4) wdrożenie technologii do produkcji w skali przemysłowej.

Do drugiego rodzaju zalicza się zadania jednorodne, przede wszystkim wdrożeniowe, ale także inne etapy prac szczególnie ważne ze względu na pilność i jakość przygotowywanego nowego lub zmodernizowanego wyrobu albo procesu technologicznego.

Przy zadaniach wieloletnich jak i rocznych pierwszeństwo w wyborze do premiowania zapewnić należy etapom będącym:

— uruchomieniem produkcji przemysłowej nowych maszyn, urządzeń i wyrobów,

— wdrożeniem do produkcji w skali przemysłowej nowej technologii lub nowej metody organizacji produkcji,

— upowszechnieniem w produkcji (rozszerzeniem skali stosowania) sprawdzonych postępowych metod technologicznych lub metod organizacji produkcji.

Przez nadanie pierwszeństwa etapom polegającym na wdrożeniu lub upowszechnieniu postępu techniczno-organizacyjnego w produkcji stworzona zostanie możliwość skontrolowania założonych efektów ekonomicznych, będących podstawą oceny wykonanych zadań i ustalenia wysokości premii.

Etapy przedwdrożeniowe mogą być przyjmowane do premiowania tylko w przypadkach wyjątkowych, o ile założony wynik realizacji etapu umożliwi ocenę efektywności ekonomicznej przygotowywanego do produkcji wyrobu lub przygotowywanej do wdrożenia metody wytwarzania.

Liczba zadań odcinkowych postępu technicznego nie może przekraczać trzech.

III. USTALANIE MIERNIKÓW TECHNICZNYCH I EKONOMICZNYCH

Dla zadania odcinkowego postępu technicznego musi być jednoznacznie określony cel, tj. wynik pracy ustalony w założeniach techniczno-ekonomicznych. Wynik ten musi być możliwy do zmierzenia i skontrolowania po zakończeniu zadania, a przed rozliczeniem wykonania. Przykładowo, można podać, że wyznaczony do opracowania i zbudowania prototyp silnika elektrycznego ma mieć o 3% wyższy współczynnik sprawności w stosunku do wartości dotychczasowej, — a także zmniejszony ciężar o 10% przy nie mniejszej mocy silnika.

Pożądanym jest łączyć w jednym wskaźniku kilku cech, tak aby zabezpieczyć się przed niebezpieczeństwem jednostronnego ulepszania z równoczesnym po-

gorszeniem innych ważnych cech (parametrów). Przykładem właściwego skojarzenia wymaganych cech może być wskaźnik wyrażający stosunek wydajności maszyny do jej ciężaru lub kosztu własnego.

Ustalając parametry techniczne należy dążyć do osiągnięcia lub przewyższenia parametrów uzyskiwanych w przodujących firmach zagranicznych.

Zadania odcinkowe postępu technicznego podejmowane są przede wszystkim w celu osiągnięcia wymiernych efektów zmierzających do poprawy wyników ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Konieczny jest więc odpowiedni dobór mierników ekonomicznych powiązanych ze wskaźnikami technicznymi i użytkowymi oceny zadań odcinkowych postępu technicznego. Wskaźniki techniczno-użytkowe i mierniki ekonomiczne powinny umożliwić opracowanie uzasadnienia ekonomicznego, które powinno podawać sumę efektów do uzyskania w wyniku realizacji każdego zadania odcinkowego postępu technicznego.

Należy równocześnie dążyć do tego, aby wysokość założonych efektów ekonomicznych mogła być sprawdzalna w toku oceny stopnia wykonania zadania odcinkowego.

Jako typowe mierniki ekonomiczne należy przyjmować:

a) w przypadku zadań odcinkowych polegających na uruchomieniu produkcji nowych maszyn, urządzeń i wyrobów:

— założony poziom kosztu jednostkowego seryjnej produkcji maszyny, urządzenia lub wyrobu, porównanie tego kosztu z przeliczoną ceną dewizową analogicznego wyrobu pochodzenia zagranicznego (np. firmy konkurencyjnej) w celu stwierdzenia czy koszt wytwarzania powiększony o normatyw zysku jednostkowego i inne narzuty zmieści się w cenie dewizowej.

Odnosi się to przede wszystkim do wyrobów całkowicie nowych. Dla wyrobów modernizowanych należy ponadto analizować zmiany jednostkowego kosztu własnego w stosunku do poprawy parametrów techniczno-użytkowych tych wyrobów,

— obniżka kosztu eksploatacji nowo uruchamianej maszyny lub urządzenia technologicznego u użytkownika na jednostkę produkcji (pracy użytecznej) w stosunku do maszyny (urządzenia) dotychczas stosowanego,

— dochody dewizowe związane z planowanym eksportem nowej produkcji względnie oszczędności dewizowe wynikające z uniknięcia importu oraz kształtowanie się wskaźnika kosztu 1 zł dewizowego w złotych obiegowych;

b) w przypadku zadań odcinkowych polegających na wprowadzeniu nowej lub upowszechnieniu postępowej metody technicznej (względnie metody organizacji produkcji):

— obniżenie pracochłonności na jednostkę produkcji,

— obniżenie zużycia surowców i materiałów na jednostkę produkcji,

— obniżenie jednostkowego kosztu własnego produkcji,

— przyspieszenie rotacji środków obrotowych zaangażowanych w produkcji nie zakończonej, mierzo-

ne obniżeniem wskaźnika zapasów produkcji nie zakończonej w dniach,

— obniżenie wartości środków trwałych na jednostkę wytwarzanej produkcji.

IV. KONTROLA WYBORU ZADAŃ ODCINKOWYCH ORAZ ODBIORU I OCENY ICH WYKONANIA

W etapie wyboru zadań odcinkowych należy zwracać uwagę w szczególności na:

a) znaczenie zadania w świetle ustalonej w rozdziale I hierarchii ważności z punktu widzenia technicznego rozwoju produkcji w przedsiębiorstwie a także powiązania z zadaniami badawczo-rozwojowymi wyodrębnionych jednostek bazy naukowo-technicznej bądź z zadaniami na odcinku wdrożenia, upowszechnienia lub doskonalenia zakupionych rozwiązań licencyjnych,

b) dobór wskaźników i mierników oceny tak techniczno-ekonomicznych, jak i ekonomicznych wzorowanych na poziomie osiąganym przez konkurentów zagranicznych lecz dostosowanych do możliwości danego przedsiębiorstwa,

c) dokonanie obliczenia spodziewanych efektów ekonomicznych, które mają być osiągnięte w wyniku realizacji zadania odcinkowego (po uruchomieniu nowej produkcji, po wdrożeniu nowej lub upowszechnieniu postępowej metody wytwarzania),

d) dla zadań stanowiących fragmenty cyklu rozwojowego, które mogą być wybrane do premiowania w szczególnie uzasadnionych przypadkach, należy w toku oceny i rozliczenia stopnia wykonania sprawdzać wiarygodność oszacowanych efektów ekonomicznych.

Kontrolę w etapie wyboru musi sprawować każde zjednoczenie, które jest odpowiedzialne na równi z dyrektorem przedsiębiorstwa za prawidłowy wybór zadań odcinkowych.

Do kontroli wyboru zadań odcinkowych postępu technicznego zobowiązany jest także aparat zainteresowanego ministerstwa i Komitetu Nauki i Techniki.

Zakres kontroli ze strony aparatu ministerstw — ustalą zainteresowani ministrowie. Aparat Komitetu Nauki i Techniki prowadzić będzie bezpośrednio kontrolę wrywkową oraz w oparciu o materiały ministerstw i zjednoczeń — kontrolę analityczną.

W etapie odbioru i oceny wykonania zadań odcinkowych — kontrola powinna być dokonywana przez delegowane przez zjednoczenie grupy rzeczoznawców (specjalistów) z danego zakresu.

Celem tej kontroli powinno być wydanie orzeczenia, czy założone cele zadania odcinkowego zostały spełnione, a wskaźniki (mierniki) techniczno-użytkowe i ekonomiczne oraz efekty ekonomiczne zostały osiągnięte.

W przypadku gdy jako zadania odcinkowe przyjęto etapy przedwdrożeniowe (np. zadań wieloletnich) — orzeczenie powinno ustalić w oparciu o założone wskaźniki i mierniki techniczno-ekonomiczne prawdopodobne granice uzyskania efektów ekonomicznych po wdrożeniu wyników zadania odcinkowego do produkcji przemysłowej.

Punktem wyjścia dla przeprowadzenia kontroli powinien być protokół komisji oceny i odbioru zadania odcinkowego.

V. ZAKRES UMOWY

Specjalne umowy zawierane na każdy rok między dyrekcją przedsiębiorstwa a radą zakładową — na zadania odcinkowe postępu technicznego — powinny zawierać następujące ustalenia dla każdego zadania odcinkowego:)

1) co należy wykonać w danym zadaniu (zakres rzeczowy zadania),

2) jakie mają być osiągnięte parametry techniczne i ekonomiczne wyrobu lub metody technologicznej (zgodnie z założeniami techniczno-ekonomicznymi),

3) kto ma być bezpośrednim wykonawcą zadania (wykaz zespołu członków bezpośrednich wykonawców),

4) terminy realizacji,

5) warunki ustalenia wartości punktu premiowego,

6) sposób oceny i odbioru wykonania zadania.

VI. USTALANIE WARTOŚCI PUNKTÓW PREMIOWYCH

Maksymalny procentowy wzrost wartości bazowej punktu premiowego może być dla zadań odcinkowych postępu technicznego półtorakrotnie wyższy od wskaźnika górnej granicy wzrostu określonego na dany rok dla całego funduszu premiowego. Oznacza to, że w przedsiębiorstwie, dla którego dyrektor zjednoczenia ustalił górną dopuszczalną granicę wzrostu funduszu premiowego, to jest w roku 1975 na 80% w stosunku do roku 1970 — maksymalny wzrost wartości bazowej punktu premiowego za zadania postępu technicznego w tymże roku 1975 wyniesie 120% (80.1,5).

Jednocześnie w przedsiębiorstwach, w których dyrektor zjednoczenia ustalił dla roku 1975 niższą granicę wzrostu funduszu premiowego, np. tylko 70% w stosunku do roku 1970 — dopuszczalny wzrost wartości bazowej punktu premiowego wyniesie w tymże roku — 105% (70.1,5) itd. Zasadę powyższą stosuje się odpowiednio także do wzrostu wartości punktu premiowego w latach 1971—1974. Pełną wartość punktu otrzymuje się, jeżeli zadanie zostało wykonane w całości. Jeżeli zadania nie wykonano całkowicie lub z opóźnieniem, stosuje się odpowiednio obniżkę wartości punktu.

W umowie należy określać według jakiej skali będzie obniżana wartość punktu premiowego za niepełne osiągnięcie postawionego celu oraz opóźnienie wyznaczonego terminu.

Niewykonanie zadania rocznego, stanowiącego etap zadania wieloletniego, powoduje spadek wartości punktów za to zadanie roczne do poziomu, jaki został uzyskany za wcześniejszy etap tego zadania wieloletniego w poprzednim roku. Niewykonanie końcowego etapu zadania wieloletniego powoduje spadek wartości punktu za ten ostatni etap do poziomu bazowego.

Niewykonanie zadania jednorocznego zawsze powoduje spadek wartości punktów za to zadanie do poziomu bazowego.

Jeżeli w toku wykonywania zadania wieloletniego nastąpi przyspieszenie realizacji określonego etapu o jeden rok kalendarzowy, za wykonanie tego etapu przyznaje się wartość punktu przewidzianą na rok następny.)

VII. PODZIAŁ PUNKTÓW NA ZADANIA

Łącznie za zadania postępu technicznego można przewidzieć w umowie nie mniej niż 20 i nie więcej niż 30 punktów premiowych.

Podział punktów na ustalone zadania odcinkowe postępu technicznego zależy od ich ważności technicznej i efektywności ekonomicznej. Na zadania o większym znaczeniu technicznym i ekonomicznym, którymi są z reguły zadania wieloletnie, należy przyznawać więcej punktów. W szczególności należy przyznawać więcej punktów na zadania, które zwiększają możliwości eksportu (konkurencyjność eksportową wyrobów), pozwalają zmniejszyć zużycie materiałów, obniżyć koszty inwestycyjne, zwiększyć wydajność pracy itp. Przy zadaniach wieloletnich należy przyznawać większą ilość punktów na końcowe etapy zadania.

Jeżeli w danym roku żadne z zadań odcinkowych nie zostanie objęte systemem premiowania, wyznaczonej ilości punktów premiowych na te zadania (od 20 do 30) nie można przenieść lub rozdzielić na inne zadania odcinkowe, zaś wysokość funduszu premiowego przeznaczonego na te punkty utrzymuje się na poziomie ich wartości wyjściowej (1970 r.). Chodzi tu o stworzenie zachęty, aby przewidziane zadania odcinkowe postępu technicznego były obejmowane każdorocznie systemem premiowym, co stwarza możliwości podniesienia funduszu premiowego z tego tytułu ponad wartość wyjściową punktów premiowych przeznaczonych na te zadania.

VIII. ZAŁĄCZNIKI I ANEKS DO UMOWY

A. Przy zadaniach wieloletnich, do corocznej umowy należy załączyć harmonogram realizacji całego zadania we wszystkich latach realizacji, aż do zakończenia. Harmonogram ten powinien być pomocą przy ustalaniu etapów zadań na określone lata.

B. Do każdej umowy należy dołączyć wykaz bezpośrednich wykonawców zadania dostosowany do rozmiarów zadania. Do kategorii bezpośrednich wykonawców zalicza się: inżynierów konstruktorów i technologów, techników i laborantów, mistrzów, brygadzystów i robotników, realizujących dane zadanie. W wykazie należy wskazać kierownika zespołu.

Wykaz bezpośrednich wykonawców powinien być podany do wiadomości załogi. W wykazie tym należy ustalić sposób podziału między bezpośrednich wykonawców kwoty premii bezpośrednio dla nich przypadającej za realizację zadania.

C. W przypadku zaistnienia w trakcie realizacji

zadania możliwości osiągnięcia lepszych wyników od ustalonych w zadaniu, można sporządzić aneks do umowy, zmieniający jej pierwotne warunki, w tym również skład zespołu wykonawców; wystąpi to np., jeśli istnieje możliwość znacznego podwyższenia własności użytkowych przy bardzo nieznacznym podwyższeniu kosztu własnego.

IX. AKTUALIZACJA ZADAŃ WIELOLETNICH

W miarę przebiegu wykonywania zadania kilkuletniego zakres i terminy etapów rocznych określone w harmonogramie wieloletnim powinny być na dany rok aktualizowane i stosownie do potrzeb zmieniane, to znaczy dostosowywane do stanu faktycznego. Dotyczy to w szczególności przypadków opóźnień terminu w stosunku do planu realizacji niektórych etapów zadań wieloletnich (np. gdy etapy wyznaczone na pierwszy rok przechodzą „poślizgiem” na rok następny). W przypadku opóźnień realizacji ważniejszych etapów (np. etapów z poprzedniego roku), terminy etapów następnych powinny być utrzymane, co oznacza konieczność nadrobienia opóźnień w roku następnym bez przydziału punktów premiowych.

X. UDZIAŁ BEZPOŚREDNICH WYKONAWCÓW W PRZYROŚCIE WARTOŚCI PUNKTÓW

W umowie można przewidzieć, że określony odsetek wzrostu wartości punktów premiowych zostanie przyznany grupie pracowników bezpośrednio realizujących dane zadanie; oznacza to równocześnie, że ta część wzrostu wartości punktów przydzielonych na to zadanie nie będzie przekazana na fundusz premiowy całego przedsiębiorstwa (wraz z kwotą bazową), lecz rozdzielona zostanie tylko pomiędzy bezpośrednich wykonawców.

Przypadający bezpośrednim wykonawcom udział we wzroście funduszu premiowego z tytułu realizacji zadań odcinkowych nie może przekraczać 1/3 kwoty wzrostu tego funduszu. Każdy z bezpośrednich wykonawców uzyska więc premię:

- 1) z tytułu podziału ogólnej kwoty funduszu premiowego przedsiębiorstwa, zgodnie z proporcjami wypląt w roku bazowym,
- 2) z tytułu podziału omawianej wyżej części wzrostu wartości punktów premiowych tylko na bezpośrednich wykonawców.

XI. KOMISJA OCENY I ODBIORU

Dla oceny i odbioru wykonanych zadań odcinkowych dyrektor przedsiębiorstwa w porozumieniu z radą zakładową wyznacza komisję (nie więcej niż 5 osób). Z przeprowadzonych odbiorów sporządza się protokoły, na podstawie których po zakończeniu roku ustala się stopień wykonania zadań objętych umową oraz dokonuje się obliczenia należnego z tego tytułu funduszu premiowego. Ustalenia dotyczące stopnia wykonania zadań podlegają zatwierdzeniu przez dyrektorów zjednoczeń.

102

**WYJAŚNIENIE Nr 3
KOMITETU PRACY I PŁAC**

z dnia 5 października 1970 r.

w sprawie zasad postępowania zakładów pracy w razie porzucenia pracy przez pracownika.

(Dziennik Urzędowy Kom. Pracy i Płac Nr 6, poz. 10)

Niektóre przepisy prawa, a zwłaszcza przepisy ustawy z dnia 29 kwietnia 1969 r. o pracowniczych urlopach wypoczynkowych oraz przepisy o ubezpieczeniu rodzinnym wiążą określone skutki z porzuceniem pracy przez pracownika.

W praktyce występują wątpliwości, czy w danych okolicznościach miało miejsce porzucenie pracy przez pracownika oraz jakie czynności powinny być w tych przypadkach podejmowane przez zakład pracy.

W celu usunięcia tych wątpliwości oraz dla zapewnienia jednolitości postępowania zakładów pracy w tym zakresie, Komitet Pracy i Płac w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych — na podstawie art. 3 pkt 9 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o utworzeniu Komitetu Pracy i Płac oraz o zmianach właściwości w dziedzinie ubezpieczeń społecznych, rent, zaopatrzeń i opieki społecznej (Dz. U. Nr 20, poz. 119) — wyjaśnia, co następuje:

1. Jeżeli pracownik nie stawia się w zakładzie pracy bez usprawiedliwienia w ciągu 3 kolejnych dni, w których obowiązany był do wykonywania pracy, należy uznać, że pracownik pracę porzucił, **takie bowiem zachowanie się pracownika wskazuje na zamiar jej porzucenia.**

2. Porzucenie pracy przez pracownika powoduje ustanie stosunku pracy. Za datę rozwiązania tego stosunku uważa się pierwszy dzień nie usprawiedliwionej nieobecności pracownika w pracy.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, należy pracownika skreślić z ewidencji, czyniąc o tym odpowiednią wzmiankę w aktach osobowych. Zbędne jest natomiast podejmowanie przez zakład pracy innych czynności; nie należy zwłaszcza wszczynać postępowania w trybie dekretu z dnia 18 stycznia 1956 r. o ograniczeniu dopuszczalności rozwiązywania umów o pracę bez wypowiedzenia oraz o zabezpieczeniu ciągłości pracy (Dz. U. Nr 2, poz. 11 z późn. zmian.).

4. Rozwiązanie stosunku pracy wskutek porzucenia pracy powoduje dla pracownika skutki, jakie wynikają z rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z jego winy, chyba że obowiązujące przepisy przewidują skutki dalej idące.

5. Jeżeli jednak po skreśleniu pracownika z ewidencji pracownik następnie usprawiedliwi absencję w pracy zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, to jest przedstawi dowody świadczące o niemożności wykonywania pracy w tym okresie z przyczyn od niego niezależnych, zakład pracy obowiązany jest anulować adnotację o skreśleniu z ewidencji. W przypadku, gdy opóźnienie w usprawiedliwieniu nieobecności było przez pracownika zawinione, zakład pracy obowiązany jest stosować środki przewidziane w przepisach o dyscyplinie pracy, w szczególności środki przewidziane w regulaminie pracy w myśl uchwały Nr 327 Rady Ministrów z dnia 16 sierpnia 1957 r. w sprawie przestrzegania porządku i dyscypliny pracy (Monitor Polski z 1968 r. Nr 3, poz. 22) oraz określone w ustawie z dnia 6 czerwca 1958 r. o zwalczaniu nadużyć w zakresie wykorzystywania zaświadczeń o czasowej niezdolności do pracy (Dz. U. z 1968 r. Nr 7, poz. 43).

6. Jeżeli przedstawione przez pracownika dowody, o których mowa w ust. 5, nie są wystarczające lub budzą uzasadnione wątpliwości, zakład pracy przed odmową anulowania adnotacji o skreśleniu z ewidencji obowiązany jest zasięgnąć opinii rady zakładowej, a gdy pracownik jest zatrudniony w oddziale, w którym działa rada oddziałowa — opinii tej rady.

7. Zasady określone w ust. 2, 3 i 4 mają zastosowanie również w przypadku, gdy pracownik nie stawiał się w zakładzie pracy i złożył oświadczenie, wyrażające zamiar porzucenia pracy. W takim przypadku skreślenie pracownika z ewidencji powinno nastąpić w pierwszym dniu nieobecności.

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac: *M. Krukowski*

Wydawnictwo Związkowe CRZZ — Warszawa, ul. Spasowskiego 1/3

WARUNKI PRENUMERATY:

Cena prenumeraty krajowej: rocznie — zł 40.—, półrocznie — zł 20.—, kwartalnie — zł 10.—

Instytucje państwowe, społeczne, zakłady pracy, szkoły itp. mogą zamawiać prenumeratę wyłącznie w miejscowych Oddziałach i Delegaturach „Ruch”, w terminie do 25 listopada na rok następny.

Prenumeratory indywidualni mogą opłacać prenumeratę w urzędach pocztowych i u listonoszy, lub dokonywać wpłat na konto PKO Nr 1-6-100020 — Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch” Warszawa, ul. Towarowa 28 (w terminie do 10 dnia miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty).

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 40% droższa od prenumeraty krajowej, przyjmuje Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch” Warszawa, ul. Wronia 23, konto PKO Nr 1-6-100024.

Sprzedaż egzemplarzy numerów zdezaktualizowanych, na uprzednie pisemne zamówienia, prowadzi Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch” Warszawa, ul. Towarowa 28.